

Etablerings- och investeringsutredningar för Jakobstadsregionen

Sammanfattande rapport, 18.6.2026

MDI: Valtteri Laasonen, Rasmus Aro, Niklas Aro, Anna Vainio, Henri Helve

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO

Etableringsfokus för
Jakobstadsregionen EfJ -projektet

MDI
Part of FCG.

Innehåll

1 Inledning och arbetets mål

Bakgrund, struktur, metoder, tidtabell

2 Befolknings- och arbetsmarknadsutveckling

Trender inom befolkningsutveckling och arbetsmarknad

3 Näringslivets profil

Särdrag, klusterstruktur

4 Investeringsmiljö och gap-analys

Investeringsutsikter, behov och flaskhalsar

5 Regionens befolkningsscenarier och beräkning av bostadsproduktionsbehov

Scenarier modellerade utifrån nulägesanalysen och investeringsutsikterna

6 Åtgärdsrekommendationer

+ **Bilagor** (intervjuade parter och definitioner av begrepp)

OBS. Mer omfattande sammanställningar av nulägesanalyserna har utarbetats separat för Concordia.

A photograph of three children's hands, wearing grey knitted sleeves, holding small blueberries. The hands are positioned in the upper half of the frame, with the blueberries resting on the palms. The background is a blurred green field.

1. Introduktion och arbetets mål

Bakgrund, struktur, metoder och tidsplan

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

Bakgrund och mål för utredningen

Jakobstadsregionen har en betydande roll särskilt inom den exportdrivna industrin. Regionen har flera särdrag som gör att den fungerar som ett så kallat positivt undantag i Finlands regionala utveckling. Samtidigt står regionen inför strukturella förändringar som är kopplade till befolkningsutvecklingen, tillgången på arbetskraft, den skärpta konkurrensen om investeringar samt industrins gröna omställning.

Jakobstadsregionens Utvecklingsbolag Concordia Ab och regionens 5 kommuner utvecklar för närvarande sin Invest In-verksamhet och den tillhörande kommunikationen, vars mål är att locka nya etableringar och investeringar samt stödja tillväxten i det befintliga näringslivet. För detta behövs en aktuell, analytisk och strategisk helhetsbild av regionens utvecklingsutsikter, näringslivets struktur samt förutsättningarna och flaskhalsarna för etablering.

Utredningarna är genomförda som en del av projektet "Etableringsfokus för Jakobstadsregionen" finansierat av Österbottens förbund.

Arbetets mål:

Concordia beställde våren 2026 en utredningshelhet vars mål är att bygga upp en aktuell helhetsbild av Jakobstadsregionen till stöd för Invest In-verksamheten och lockandet av nya investeringar.

Arbetets huvudmål har varit att ta fram en heltäckande kunskapsbas som stöder beslutsfattandet och Invest In-verksamheten i Jakobstadsregionen, och som förenar befolknings- och arbetsmarknadsutvecklingen, näringslivsanalysen samt bedömningen av investeringsberedskapen. Arbetet bestod av tre delområden, vars centrala mål är:

1. att skapa en scenariobaserad bild av **regionens befolknings- och arbetsmarknadsutveckling** samt de risker och möjligheter som är kopplade till dem.
2. att identifiera och beskriva **styrkorna, svagheter och konkurrensfördelarna hos regionens privata näringsliv** ur ett Invest In-perspektiv.
3. att utreda **vilken kompetens, vilka branscher, vilken infrastruktur och vilka tjänster som saknas eller behöver utvecklas i regionen** för att möjliggöra nya investeringar och företagsetableringar.

Arbetets delområden och material

Arbetet genomfördes från februari till juni 2026 och delades in i tre delområden. **Scenarier för befolknings- och arbetsmarknadsutveckling** omfattade en nulägesanalys, en befolkningsprognos samt en prognos för bostadsproduktionsbehovet.

Profilen för det privata näringslivet i regionen gjordes i två steg: en nulägesanalys baserad på statistik och skrivbordsstudie samt företags- och intressentintervjuer. Intervjuerna genomfördes delvis parallellt med analysarbetet.

Behovs- och gapanalys för nya investeringar kombinerade skrivbordsarbete och intervjuer. Befolkningsprognosen och bedömningen av bostadsproduktionsbehovet för regionen utarbetades utifrån nulägesanalyserna och det sammanställda investeringsunderlaget. Styrningen av arbetet genomfördes med regelbundna avstämningar under hela projektet. Rapporteringen koncentrerades till projektets slutskede, där alla tre helheter sammanställdes.

I arbetet har det för varje delområde sammanställts ett eget mer detaljerat och omfattande bakgrundsmaterial för Concordias behov.

Statistisk analys

- Statistisk granskning av nuläget i Jakobstadsregionen och analys av utvecklingen på lång och kort sikt
- Som material användes särskilt befolknings-, pendlings- och arbetsmarknadsstatistik, statistik över boende och byggande samt
- Statistik över företagsverksamhet (kommunvis arbetsställestatistik, företagsregister och regional statistik över företagsverksamhet)

Investeringar, befolkningsscenarier och bostadsproduktionsbehov

- Sammanställning av kända och planerade investeringar i regionen och närområdena
- Befolkningsprognos baserad på olika framtidsscenarier och koppling till bostadsproduktionsbehovet

Intervjuer

- 17 organisationer i april-maj 2026
- 11 representanter för företag svarade
- Infra & kommuner: 3 svarande
- Organisationer och yrkeshögskolor: 6 svarande

2. Befolknings- och arbetsmarknadsutveckling

Vad innebär trenderna för regionen?

Helhetsbilden av befolkningsutvecklingen på längre sikt är strukturellt tudelad

50 560 invånare år 2025

+602

Befolkningsökning 2015-2025

(+1,2 %) hela landet +3,0 %

+3 242

Internationell flyttningsvinst

2015-2025, positivt varje år

-3 411

Inrikes flyttningsförlust

2015-2025, negativt varje år

+829

Naturlig befolkningsökning

2015-2025, försvagas

Tillväxtens strukturella tudelning

- Befolkningsutvecklingen i Jakobstadsregionen är som helhet måttligt positiv, men tillväxten bygger nästan helt på internationell migration. Utan invandring skulle regionens invånarantal ha minskat.
- Den inrikes flyttningen gav regionen ett underskott på -3 411 personer 2015-2025, negativ varje enskilt år. Störst förlust uppstod bland 15-24-åringar, som flyttar för att studera i Vasa, Helsingfors och Åbo.
- Den naturliga befolkningsökningen är fortfarande positiv (+829), något bara 9 av landets ekonomiska regioner klarar. Antalet födda har dock hållits oförändrat samtidigt som antalet döda har ökat i takt med att åldersstrukturen blivit äldre. Barnhushåll utgör 26,5 % av alla hushåll, vilket är den näst högsta andelen av alla 69 ekonomiska regioner.
- Den internationella flyttningsvinsten har accelererat särskilt sedan år 2022. Bakom tillväxten ligger i att ukrainska flyktingar registrerat en hemkommun i regionen, men också en kraftig ökning av den arbetsrelaterade invandringen. Antalet personer med annat modersmål än finska eller svenska har mer än fördubblats (+106,8 %) åren 2015-2025.
- Regionens framtida befolkningsutveckling är starkt kopplad till förmågan att integrera och få internationell arbetskraft att stanna. Detta är regionens enda växande befolkningskomponent. Samtidigt är det också den del som kräver mest aktiva insatser för att invandrarna ska stanna i området.

Befolkningsutveckling per delfaktor

I grafen presenteras en jämförelse av delfaktorerna för befolkningsutvecklingen i Jakobstadsregionen och utvecklingen i förhållande till de centrala jämförelseregionerna (se bilaga) och hela landet.

- **Den naturliga befolkningsökningen var positiv endast i Jakobstadsregionen (+1,6) och Karlebyregionen (+0,6) under åren 2015–2025.** Den naturliga befolkningsökningen var mest negativ i Övre Savolaxregionen (-9,4) och Raumoregionen (-5,6) samt minst negativ i Vasaregionen (-0,7). Den naturliga befolkningsökningen har försvagats i varje region på grund av det minskade antalet födda samt det ökade antalet döda (i takt med att åldersstrukturen blir äldre).
- **Nettoflyttningen mellan kommunerna var negativ i varje region under perioden.** Flyttningssförlusterna var störst i Kemi-Torneåregionen (-9,6) och Övre Savolaxregionen (-7,2) samt lägst i Karlebyregionen (-3,6). **De största flyttningssförlusterna kommer från de unga åldersgrupperna (15–24-åringar) i varje region utom i Vasaregionen, där flyttningssförlusterna gäller åldersgruppen 25–34-åringar.**
- **Nettoinvandringen var positiv i varje region under perioden.** Flyttningssvinsterna var störst i Vasaregionen (+8,4) och Jakobstadsregionen (+7,2) samt lägst i Övre Savolaxregionen (+2,8). **Flyttningssvinsterna har ökat i varje region och har under 2020-talet varit betydligt större än under 2010-talet.**

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

Befolkningsutveckling per delfaktor (per 1 000 invånare) 2015–2025*

Källa: Statistikcentralen, StatFin; flyttning rörelse

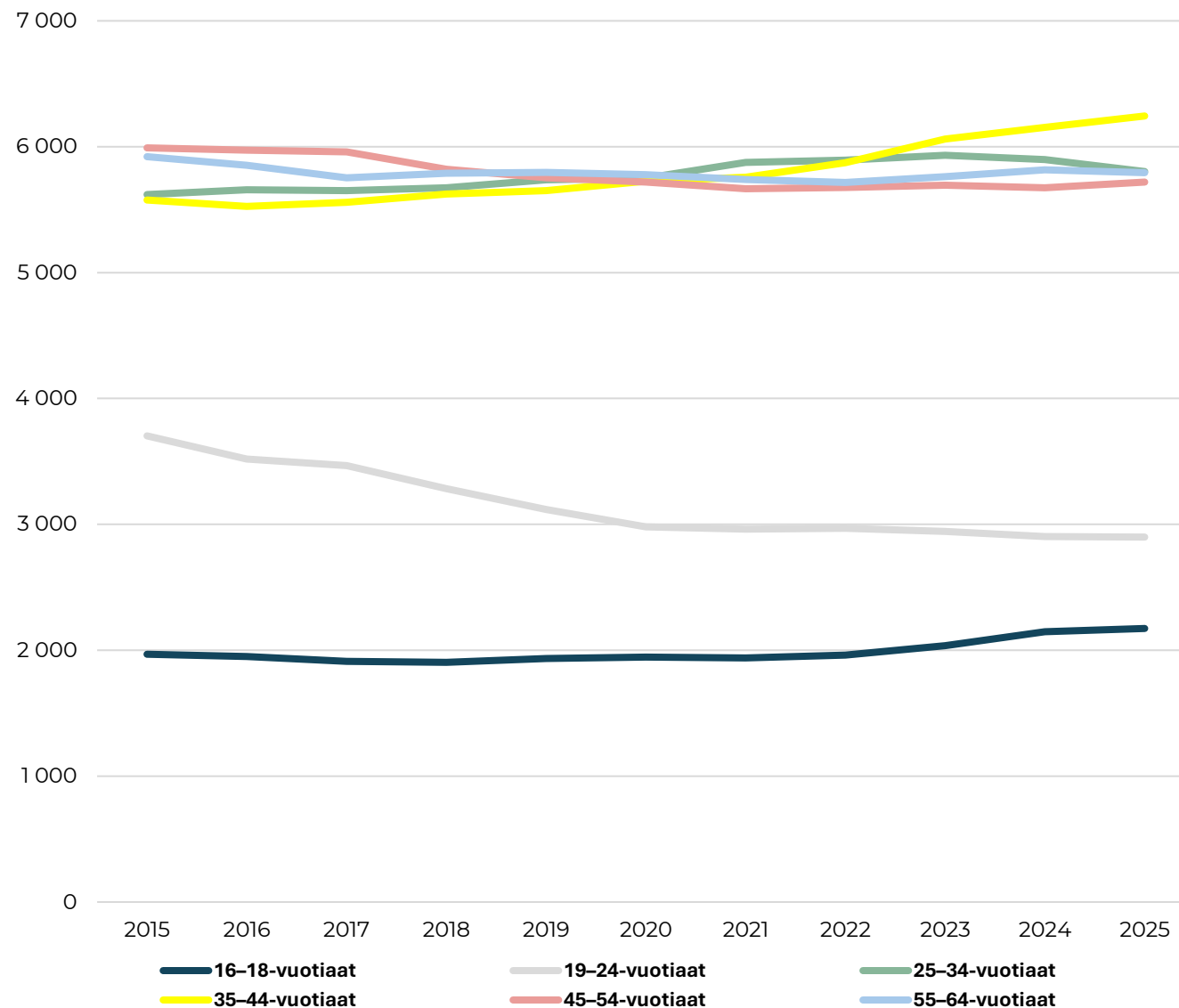
*Preliminär uppgift

Befolkningsutveckling i åldersgrupperna i arbetsför ålder

I grafen visas en jämförelse av utvecklingen av befolkningen i arbetsför ålder i Jakobstadsregionen i olika åldersgrupper.

- **Åldersgruppen i arbetsför ålder, det vill säga antalet 16–64-åringar, minskade med 149 personer eller 0,5 procent i Jakobstadsregionen under åren 2015–2025.**
- **Bakom minskningen av personer i arbetsför ålder låg stora flyttförluster från den inrikes migrationen.** Åldersgruppen ökade däremot av flyttvinster från invandringen samt av att större åldersklasser kom in i gruppen jämfört med de som lämnade den. Endast i fem andra regioner var situationen liknande, det vill säga att antalet personer som kom in i åldersgruppen var större än antalet som lämnade den.
- **I gruppen i arbetsför ålder skilde sig utvecklingen betydligt mellan olika åldersgrupper under perioden.**
- **Antalet 16–18-åringar** ökade med 204 personer eller 10,4 procent, men antalet **19–24-åringar** minskade med 804 personer eller 21,7 procent.
- **Antalet 25–34-åringar** ökade med 183 personer eller 3,3 procent och antalet **35–44-åringar** med 667 personer eller 12,0 procent.
- **Antalet 45–54-åringar** minskade med 272 personer eller 4,5 procent och antalet **55–64-åringar** med 127 personer eller 2,1 procent.

Befolkningsutveckling för arbetsför ålder 2015–2025

Nettoinvandring efter huvudsaklig verksamhet

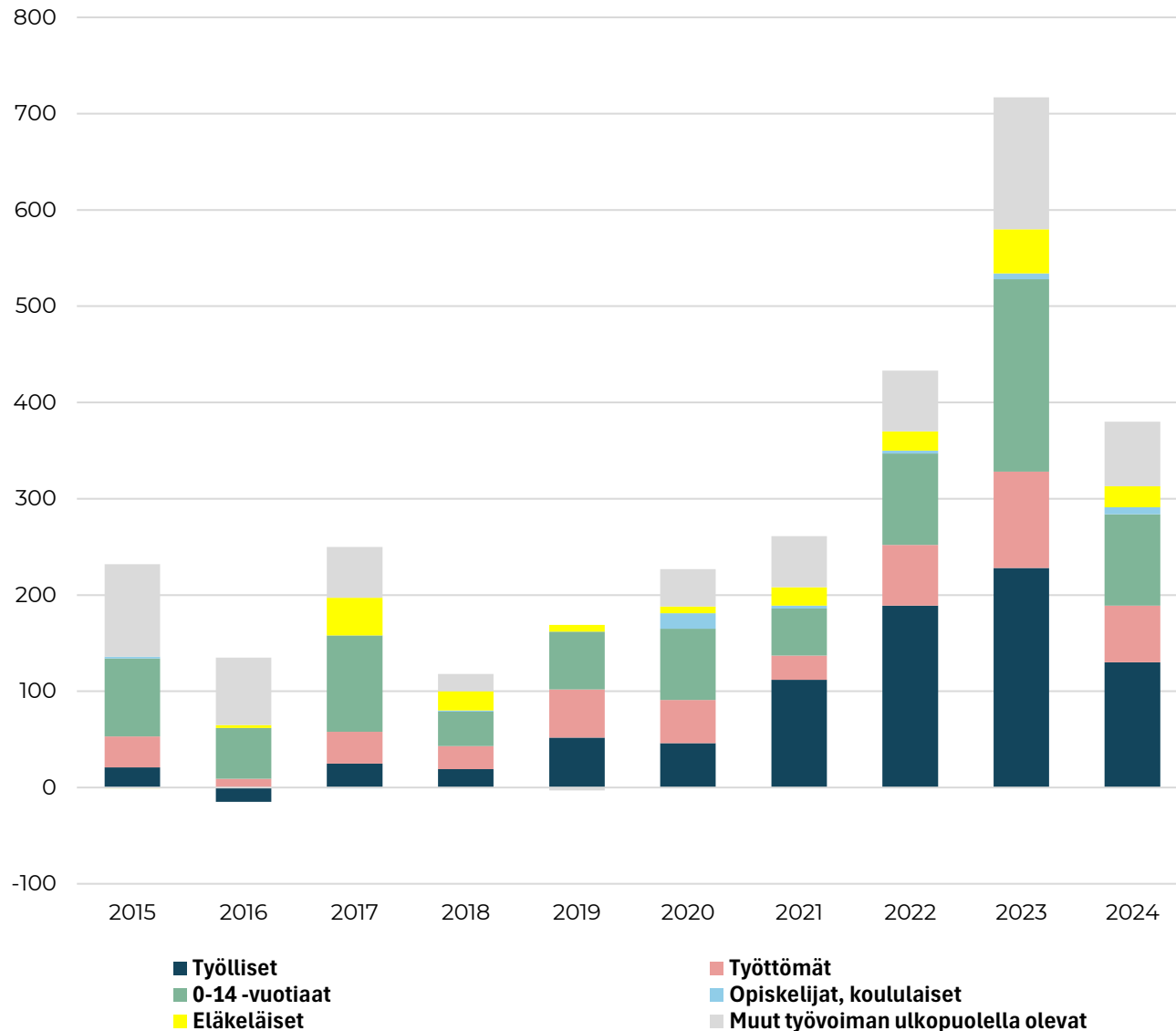
I diagrammet bredvid presenteras utvecklingen av nettoinvandringen i Jakobstadsregionen efter huvudsaklig verksamhet.

- Jakobstadsregionen fick totalt ett flyttningsöverskott på 2 902 personer från utlandet under åren 2015–2024.
Flyttningsöverskott kom från alla grupper av huvudsaklig verksamhet.
- Bland de sysselsatta kom ett flyttningsöverskott på 807 personer (27,8 %), bland de arbetslösa 440 personer (15,2 %) och bland dem utanför arbetskraften 1 655 personer (57,0 %) under perioden.**
- Av dem utanför arbetskraften kom flyttningsöverskottet från 0–14-åringar på 843 personer (29,0 %), från övriga utanför arbetskraften 593 personer (20,4 %), från studerande 182 personer (6,3 %) och från pensionärer 37 personer (1,3 %).
- Flyttningsöverskotten ökade i alla grupper av huvudsaklig verksamhet vid en jämförelse mellan 2020-talet och åren 2015–2019. Särskilt ökade flyttningsöverskotten i gruppen sysselsatta.**

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

Nettoinvandring enligt huvudsaklig verksamhet
2015–2024

Källa: Statistikcentralen, Befolkningsstatistiktjänsten; näringsstruktur och sysselsättning

Flyttprofil för Jakobstadsregionen

FLYTTVINST

- Personer med examen på högre nivå: +73 personer - den enda utbildningsgrupp som ger flyttvinst. Ännu i början av 2010-talet var det förlust även på högre nivå, på 2020-talet har det vänt till positivt
- Sysselsatta med höga inkomster: +9 personer
- Flyttvinst från 26/69 ekonomiska regioner - särskilt från Sydösterbottens kustregion (+47 personer)
- 25-34-åringar: förbättrad trend, delvis tack vare invandringen

FLYTTFÖRLUST

- Flyttförlust från alla åldersgrupper och alla grupper av huvudsaklig verksamhet
- Utan examen efter grundnivån: -824 personer (-82 pers./år). Examen på andra stadiet: -2 182 personer (-218 pers./år) – den största utbildningsgruppen. Yrkeskunniga flyttar bort, vilket försvagar den tillverkande industrins arbetskraftsbas.
- Personer med annat modersmål än finska eller svenska (vidareflytt): -1 027 personer. Regionen får internationell flyttvinst, men behåller personerna endast delvis.
- Sysselsatta med låga inkomster (-656 personer) och sysselsatta med medelinkomster: -350 personer.
- Flyttförlust till 37/69 ekonomiska regioner – särskilt till Vasa ekonomiska region (-1 000 personer)

Internationell migration - regionens viktigaste tillväxtkomponent

Nettoinvandring +3 242 personer 2015-2025 | utländska medborgare 4 074 (8,1 % av befolkningen)

Migrationsöverskottets struktur och bakgrund

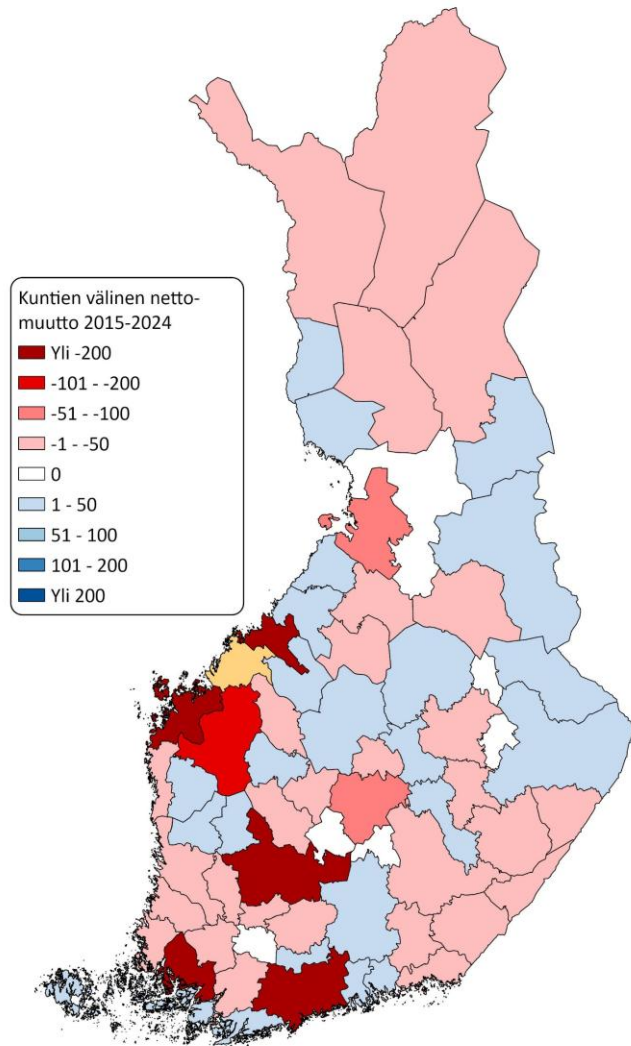
- Nettoinvandringen har varit positiv varje år 2015-2025. I förhållande till invånarantalet är migrationsvinsterna de 11:e största av Finlands 69 ekonomiska regioner.
- 98 % av migrationsvinsten kom från länder utanför Norden och EU. De mest betydande medborgarskapen 2015-2025: ukrainare +673 pers. (+426 %), albaner +204 pers., filippiner +139 pers., bangladeshier +119 pers.
- Ukrainarnas val av hemkommun från 2022 ökade migrationsflödena exceptionellt: år 2023 steg invandringen till 886 personer (normalnivå 420-560/år).
- Invandrarnas åldersstruktur är optimal: cirka 88 % under 35 år; just detta behöver regionens arbetsmarknad.
- Antalet sysselsatta med andra språk än finska, svenska och samiska ökade +815 personer 2020-2024. Detta är ett konkret bevis på att invandringen stöder tillgången på arbetskraft.
- En utmaning är den vidare utflyttningen bland personer med andra språk än finska, svenska och samiska -1027 personer 2015-2024. Regionen får migrationsvinst men behåller bara en del av de inflyttande. Det största vidareflyttningsmålet är Helsingforsregionen (-654).

Vad detta betyder framöver

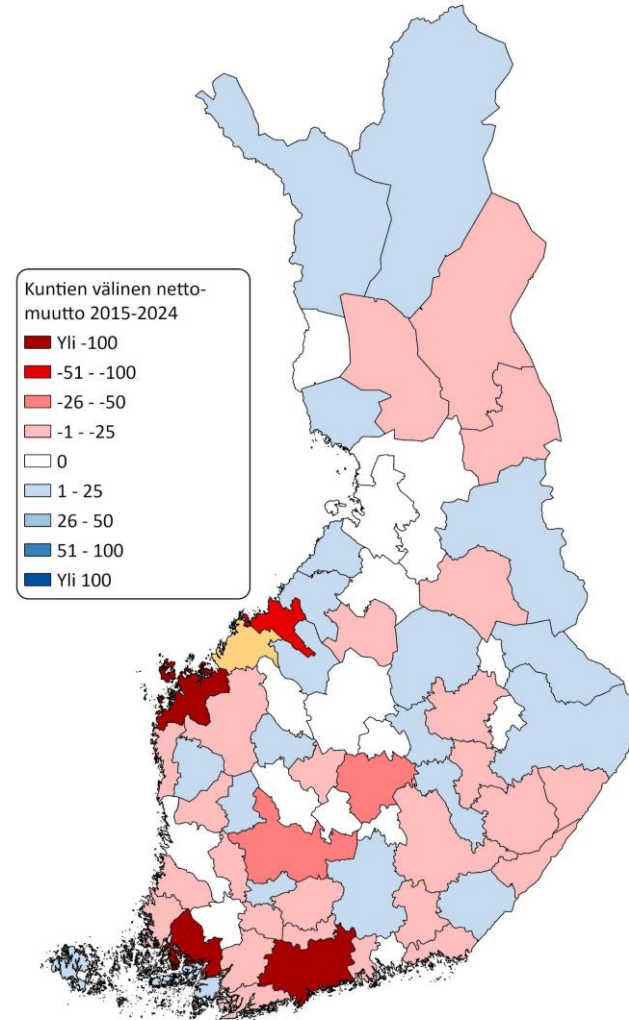
- Den internationella migrationen är regionens enda befolkningskomponent som har varit positiv varje år. Den inrikes migrationsförlusten, försvagningen av den naturliga befolkningstillväxten och pensioneringarna orsakar däremot betydande utmaningar. Om den internationella migrationen avtar krymper regionen.
- Integrationen är en flaskhals. Regionen får migrationsvinst, men en betydande del av de inflyttande fortsätter sin resa någon annanstans, särskilt till Helsingfors. Detta tyder på att det behövs bättre förutsättningar för att stanna permanent: boende, tjänster (särskilt för familjer och arbetskraft) och sysselsättningsvägar.
- Ukrainarnas stora andel skapar osäkerhet och denna komponent är känslig för den geopolitiska situationen. Därför är det också en viktig långsiktig prioritet att stärka arbets- och studierelaterad invandring.
- 'Welcome office'-modellen för att välkomna internationell arbetskraft måste stärkas innan de stora investeringarna förverkligas och behovet av arbetskraft ökar kraftigt.

Nettoflyttning mellan kommuner i Jakobstadsregionen per region åren 2015–2024

Nettoflyttning mellan kommuner för personer med andra språk än svenska, finska och samiska i Jakobstadsregionen per region åren 2015–2024

Arbetsmarknadsutvecklingen i Finlands toppklass, men momentum saktar in

22 221 arbetsplatser (2023) | Sysselsättningsgraden Finlands 6:e högsta | Arbetslöshetsgraden 5:e lägsta

79,8 %

Sysselsättningsgrad 18-64 år (2024)

6:e högsta / 69 regioner (hela landet 72,1 %)

6,9 %

Arbetslöshetsgrad 18-64 år (2024)

5:e lägsta / 69 regioner (hela landet 11,9 %)

+682

Nya arbetsplatser

2015-2023 (+3,2 %), 16:e starkaste
tillväxten

21,8 %

Pensioneringstryck

av nuvarande sysselsatta
går i pension 2033

Särdrag i arbetsmarknadens struktur

- Industrin är överlägset regionens största arbetsgivare: 32,8 % av alla arbetsplatser (i hela landet ~12,4 %). Industrins andel är den näst största av Finlands 69 regioner. Endast Vackra-Suomi har en högre andel. Detta beskriver regionens exceptionella industristruktur.
- Den privata sektorn dominerar, eftersom 63,5 % av arbetsplatserna finns inom den privata sektorn, och dess andel har ökat. Den offentliga sektorn har försvagats som arbetsgivare (-134 arbetsplatser 2015-2023) och företagararbetsplatserna har minskat (-124 årsverken).
- Regionen är tydligt självförsörjande på arbetsplatser (101 %), det vill säga det finns fler arbetsplatser i området än den bosatta sysselsatta befolkningen. Till regionen pendlar +2 660 personer och ut från regionen +2 430. Inom industrin är nettopendlingen tydligt positiv (+935 årsverken).
- Tillväxtbranscher sett till arbetsplatser under åren 2015-2023 har varit industrin (+896), förvaltnings- och stödtjänster (+405), byggande (+277). På motsvarande sätt har arbetsplatserna minskat inom följande branscher: jord-, skogsbruk och fiske (-492), offentlig förvaltning (-150), handel (-142).
- Under de fyra senaste statistikåren har både sysselsättningsgraden sjunkit och arbetslöshetsgraden ökat, vilket innebär att trenden har vänt. Ungdomsarbetslösheten har stigit tydligt från och med år 2023. Dessutom är antalet lediga arbetsplatser på nedgång.
- Pensioneringstrycket är också betydande. Av de nuvarande sysselsatta är 21,8 % i pensionsålder senast år 2033. De mest kritiska branscherna är offentlig förvaltning (34,5 %), hälso- och socialtjänster, utbildning. Det finns ett konkret behov av ersättande kompetens.

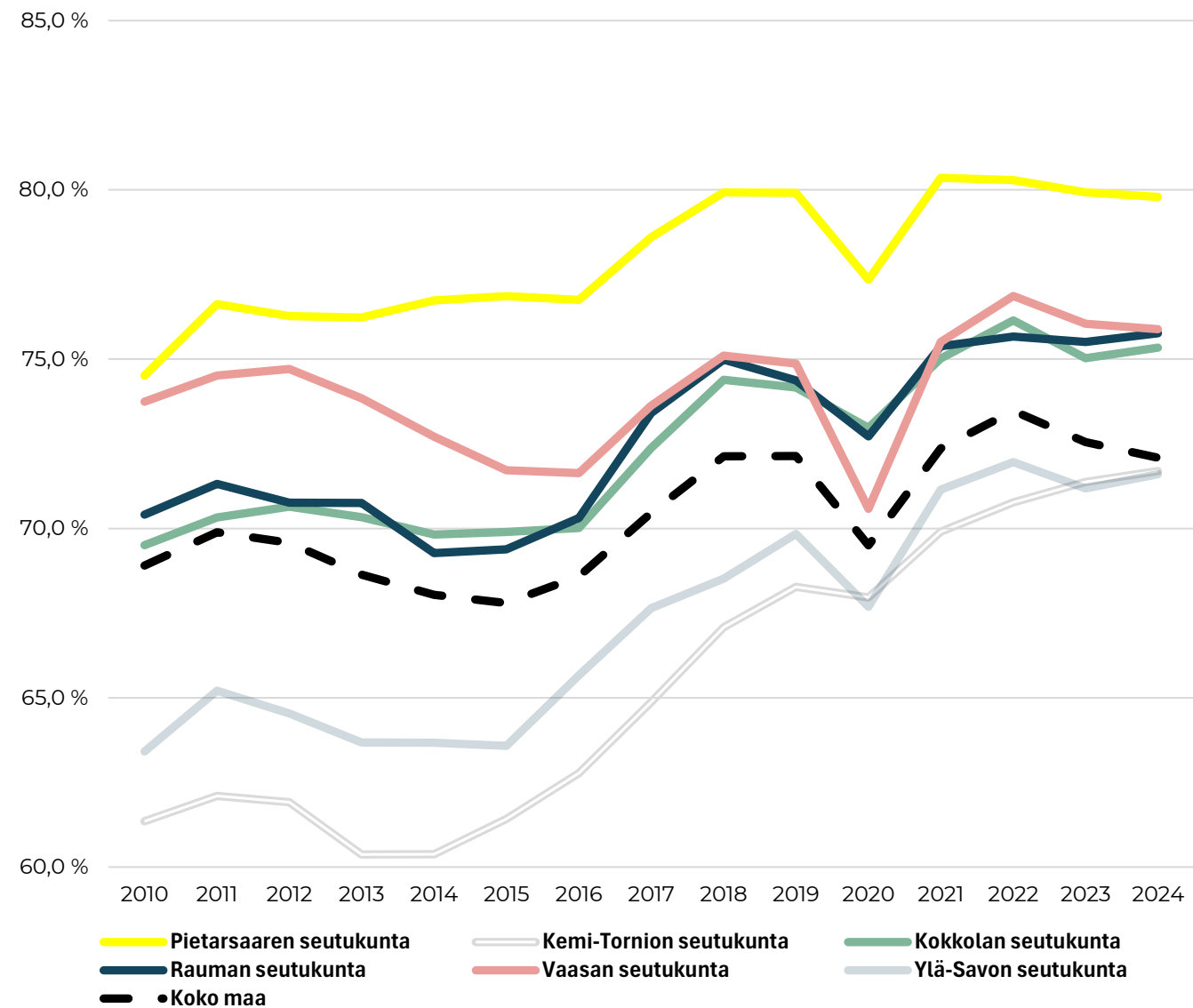
Sysselsättningsgradens utveckling

I den bifogade grafen visas en jämförelse av sysselsättningsgradens utveckling i Jakobstadsregionen i förhållande till centrala jämförelseregioner (se bilaga) och hela landet.

- **Sysselsättningsgraden (för 18–64-åringar) varierade mellan 71,6 och 79,8 procent i de granskade regionerna år 2024.**
- Sysselsättningsgraden var högst i Jakobstadsregionen (79,8 %), Vasaregionen (75,9 %) och Raumoregionen (75,8 %)
- Sysselsättningsgraden var lägst i Övre Savolaxregionen (71,6 %), Kemi-Torneåregionen (71,7 %) och Karlebyregionen (75,3 %)
- **Sysselsättningsgraden ökade i alla regioner under åren 2015–2024.**
- Ökningen var störst i Kemi-Torneåregionen (+10,3 procentenheter), Övre Savolaxregionen (+8,0 procentenheter) och Raumoregionen (+6,4 procentenheter).
- Ökningen var minst i Jakobstadsregionen (+2,9 procentenheter), Vasaregionen (+4,2 procentenheter) och Karlebyregionen (+5,4 procentenheter).
- **I hela landet var sysselsättningsgraden (för 18–64-åringar) 72,1 procent år 2024. Sysselsättningsgraden ökade med 4,3 procentenheter under perioden.**

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

Sysselsättningsgrad (18–64-åringar) utveckling 2015–2024

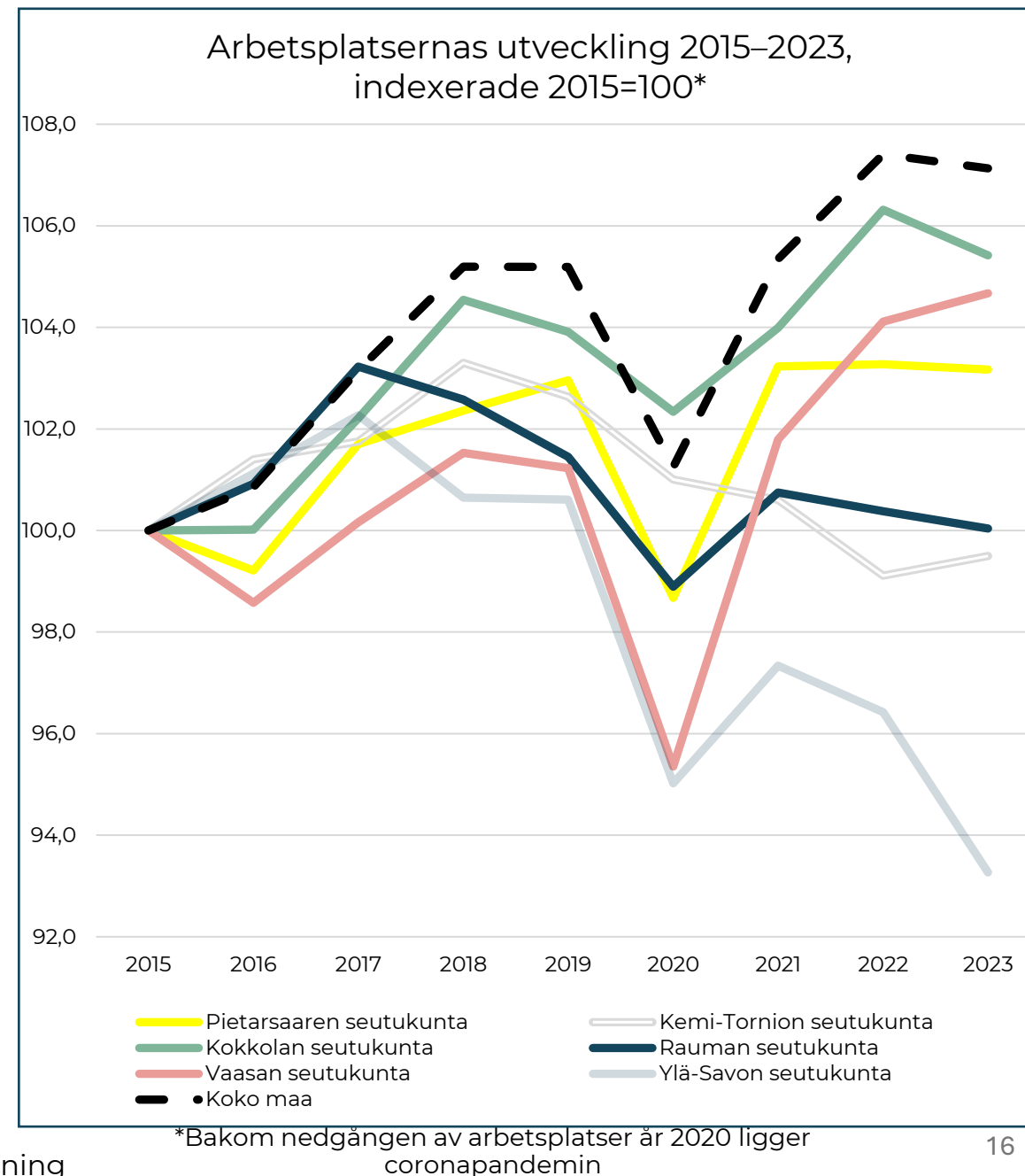

Källa: Statistikcentralen, StatFin; sysselsättning

Utveckling av arbetsplatser

I bifogade graf presenteras en jämförelse av utvecklingen av arbetsplatser i Jakobstadsregionen i förhållande till centrala jämförelseregioner (se bilaga) och hela landet.

- **Antalet arbetsplatser var högst i förhållande till invånarantalet (100 inv.) i Vasaregionen (46,1), Jakobstadsregionen (44,1) och Karlebyregionen (43,6) år 2023.** Minst arbetsplatser fanns i Övre Savolaxregionen (36,9), Kemi-Torneåregionen (39,6) och Raumoregionen (42,1).
- **Antalet arbetsplatser ökade i fyra regioner och minskade i två regioner under åren 2015–2023.**
- Tillväxt skedde i Karlebyregionen (+5,4 %), Vasaregionen (+4,7 %), Jakobstadsregionen (+3,2 %) och Raumoregionen (+0,04 %).
- Nedgång skedde i Övre Savolaxregionen (-6,7 %) och Kemi-Torneåregionen (-0,5 %).
- **I hela landet fanns 43,1 arbetsplatser i förhållande till 100 invånare år 2023. Antalet arbetsplatser ökade med 7,1 procent under perioden.**
- Alla regioner upplevde en kraftig nedgång år 2020 på grund av coronapandemin, men nedgångarnas djup varierar avsevärt. Jakobstadsregionen klarade pandemin relativt bra jämfört med flera

JAKOBSTADSREGIONEN

PIETARSAAREN SEUTU

Källa: Statistikcentralen, StatFin; sysselsättning

Arbetsplatser efter näringsgren

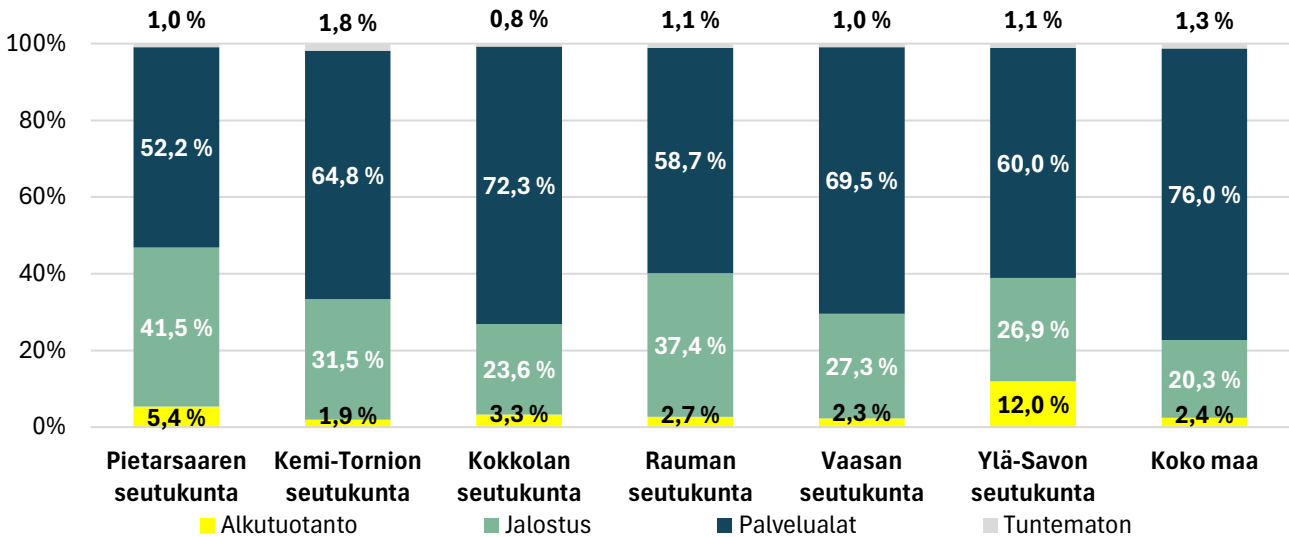
I den bifogade grafen och tabellen presenteras en jämförelse av arbetsplatser och utveckling i Jakobstadsregionen i förhållande till centrala jämförelseregioner (se bilaga) och hela landet.

- Primärproduktionens (näringsgren A) andel av arbetsplatserna** var högst i Övre Savolaxregionen (12,0 %) och Jakobstadsregionen (5,4 %) samt lägst i Kemi-Torneåregionen (1,9 %) år 2023. **Antalet arbetsplatser minskade i varje region under åren 2015–2023.** Relativt sett skedde minskningen mest i Jakobstadsregionen (-29,2 %) och Karlebyregionen (-29,1 %)samt minst i Övre Savolaxregionen (-21,3 %).
- Förädlingens (näringsgrenar B-F) andel av arbetsplatserna** var högst i Jakobstadsregionen (41,5 %) och Raumoregionen (37,4 %) samt lägst i Karlebyregionen (23,6 %) år 2023. **Antalet arbetsplatser ökade i varje region under åren 2015–2023.** Relativt sett skedde ökningen mest i Jakobstadsregionen (+14,5 %) och Karlebyregionen (+ 10,1) samt minst i Kemi-Torneåregionen (+2,1 %).
- Servicebranschernas (näringsgrenar G-U) andel av arbetsplatserna** var högst i Karlebyregionen (72,3 %) och Vasa regionen(69,4 %) samt lägst i Jakobstadsregionen (52,2 %) år 2023. **Antalet arbetsplatser ökade i två regioner och minskade i fyra regioner under åren 2015–2023.** Ökningen skedde i Karlebyregionen (+6,5 %) och Vasaregionen (+5,8 %) samt minskningen mest i Övre Savolaxregionen (-7,9 %).
- I hela landet var primärproduktionens andel av arbetsplatserna 2,4 procent, förädlingens 20,3 procent och servicebranschernas 76,0 procent år 2023. **Antalet arbetsplatser ökade inom förädling och servicebranscher under perioden.**

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

Källa: Statistikcentralen, StatFin;
sysselsättning

Arbetsplatser enligt bransch 2023

Förändring 2015–2023	Primärproduk tion	Förädling	Service-branscher	Primär-produktion	Förädling	Service-branscher
Jakobstads-regionen	-492	+1 165	-7	-29,2 %	+14,5 %	-0,1 %
Kemi-Torneå-regionen	-151	+137	-73	-26,8 %	+2,1 %	-0,5 %
Karleby-regionen	-311	+507	+1 025	-29,1 %	+10,1 %	+6,5 %
Raumo regionen	-254	+634	-410	-25,2 %	+6,5 %	-2,5 %
Vasaregionen	-328	+654	+1 942	-22,2 %	+4,9 %	+5,8 %
Övre Savolax-regionen	-603	+271	-951	-21,3 %	+5,7 %	-7,9 %
Hela landet	-12 983	+27 344	+142 982	-18,1 %	+5,9 %	+8,4 %

Primärproduktion = A Förädling = B-F Tjänster = G-U

Lägesbild i förhållande till jämförelseområdena

Jämförelse: Jakobstadsregionen, Vasa, Karleby, Raumo, Kemi-Torneå, Övre Savolax (se bilagan för närmare information om valet av jämförelseregioner)

Styrkor i förhållande till jämförelseregionerna

- Befolkningstillväxten i Jakobstadsregionen (+1,2 %) var bättre än i Raumo (–4,9 %), Kemi-Torneå (–9,4 %) och Övre Savolax (–12,2 %) regionerna. Vasa växte snabbast (+2,4 %).
- Den naturliga befolkningsökningen var positiv endast i Jakobstads- och Karlebyregionerna. Negativ i övriga jämförelseregioner.
- Högst sysselsättningsgrad (79,8 %) av jämförelseregionerna och lägst arbetslöshetsgrad (6,9 %).
- Förädlingens andel 41,5 % högst av jämförelseregionerna. Med andra ord är Jakobstadsregionen klart det mest industridominerade området.
- Andelen bostadshushåll med barn näst högst i hela landet (26,5 %), vilket är en klart positiv särskiljande faktor.

Utmaningar i förhållande till jämförelseregionerna

- Befolkningstillväxten släpar klart efter hela landets tillväxt (+3,0 %). Vasaregionen växer snabbare (+2,4 %).
- Den inrikes nettoflyttningen är svagare än i jämförelseregionerna proportionellt sett. Flyttningsförlusten per 1 000 invånare är svagare än regionernas medelnivå.
- Bostadsproduktionen (32,1 bost./10 000 inv.) släpar efter Vasa (45,2) och Karleby (40,3) regionerna. Relativt få flervånings- och hyresbostäder färdigställs.
- Vad gäller utbildningsstrukturen var andelen högre högskoleutbildade (7,6 %) klart lägre än hela landets nivå (12,6 %). Utbildningsnivåmätaren var 350 medan motsvarande för hela landet var 399.
- Andelen sysselsatta 19–24-åringar har minskat. Vasaregionen lockar unga och Jakobstad förlorar dem.
- Vidareflyttningen bland personer med andra modersmål än svenska, finska och samiska är relativt hög.

3. Näringslivets profil

Särdrag och klusterstruktur

Helhetsbild av näringsstrukturen - en exceptionell industriregion

4 290 företag (2025) | 6 454 verksamhetsställen | ~4,7 mrd € omsättning (2024)

+23 %

Omsättningstillväxt

2019-2024 (hela landet +16 %)

+2,3 %

Personaltillväxt

2019-2024 (hela landet minskade)

41,5 %

Förädlingen sysselsätter

Finlands 2:a högsta andel

- 5,6 %

Förädlingsvärdets realvolym

2019-2023

Helhetsbild och position

- Jakobstadsregionen är en exceptionellt stark och i förhållande till sin storlek mångsidig industriregion. Den tillverkande industrin sysselsätter klart mer än genomsnittet, klusterstrukturen är mångsidig och inom flera branscher finns internationellt konkurrenskraftiga företag.
- Omsättningstillväxten +23 % är klart snabbare än den nationella (+16 %) och överträffar de flesta jämförelseregioner, endast Vasa växte snabbare. Personalen ökade med +2,3 % samtidigt som utvecklingen i hela landet var svagare.
- Realvolymen berättar dock en annan historia: förädlingsvärdets realvolym minskade med 5,6 % åren 2019-2023 samtidigt som grannregionerna växte kraftigt. Omsättningstillväxten i euro återspeglar delvis inflation och prisökningar, inte enbart verklig produktionstillväxt.
- Regionens näringsstruktur vilar samtidigt på två drag: å ena sidan finns några mycket stora dragarföretag, å andra sidan verkar inom flera branscher en bred grupp av små och medelstora företag och underleverantörer. Den industriella strukturen är alltså både koncentrerad och nätverkad.
- De flesta företagen är mycket små och mikroföretagen dominerar företagsbeståndet, men sysselsättningen och omsättningen koncentreras till medelstora och stora företag. Beroendet av ankarföretag är ett strukturellt drag för hela regionen. I största delen av klustren står ett eller två företag för en betydande andel på över 2/3 av omsättningen och/eller personalen. Detta är en styrka (stora arbetsgivare, stark internationell konkurrenskraft) men också en sårbarhet.
- Antalet verksamhetsställen ökade endast med +6,5 % 2019-2024 och förblev i praktiken oförändrat 2023-2024. Företagsetableringen blev negativ år 2024 för första gången - antalet nystartade företag kompenserar inte längre för de nedlagda.

Näringsstruktur enligt huvudnäringsgrenar

Yrityskanta tarkoittaa täällä raportoivat osakeyhtiöt,
Rekisteröityjä yrityksiä on yhteensä 2025 yli 9000.

Arbetsplatser

22 221

2023

Företagsverksamhetsställen

6 454

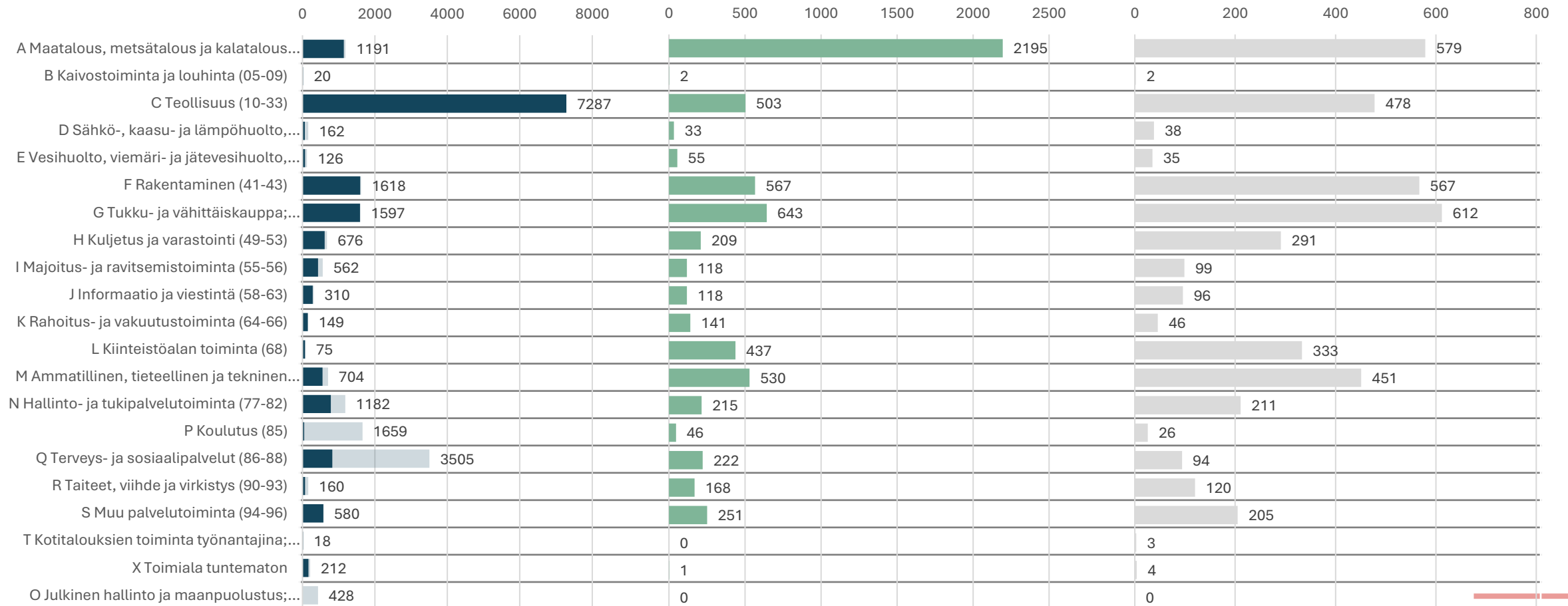
2024

Företagsbestånd

4 290

2025/Q4

■ Työpaikat 2023 ■ Työpaikat 2023, Avoin sektori

KÄLLA: Statistikcentralen; statistik över näringsstruktur och sysselsättning, kommunvis
arbetsställestatistik, regional statistik över företagsverksamhet

Mångsidigheten är regionens strukturella styrka

årsv. = årsverken
vst = verksamhetsställe
oms = omsättning

LIVSMEDEL

552 M€ | 1 718 årsv. | 50 vst.

oms +33 % | årsv +8,5 % | 2019-2024

Regionens starkaste och mest stabila industribransch. Strukturen vilar på några få stora aktörer (t.ex. Snellman, Fresh Servant, Jeppo Potatis), men innehåller även små och medelstora företag inom färdigmat, bageriprodukter och foderproduktion.

STRUKTURELL OBSERVATION

Ganska koncentrerad men rimligt mångsidig. Stark lokal förankring, hög sysselsättningsbetydelse, stabil efterfrågebas.

PAPPER & MASSA

917 M€ | 852 årsv | 67 vst.

oms + 15 % | årsv -9 % | 2019-2024

Det största klustret sett till omsättning men mycket koncentrerat i sin företagsstruktur (UPM/Billerud). Klustrets nedgång är den enskilt största förklaringen till att förädlingsvärdet minskade 2019-2023 (~110 M€).

STRUKTURELL OBSERVATION

Mycket ankarföretagsdrivet. Strategiskt viktigt men känsligt för koncernbeslut och internationella konjunkturer samt kapitalintensivt.

MINERALISKA PRODUKTER

241 M€ | 721 årsv | 16 vst.

oms +48 % | årsv +14 % | 2019-2024

Mindre i storleksklass men specialiserad i sin profil. Starka spjutspetsar i två separata segment: slipprodukter för internationell exportindustri och byggmaterial (särskilt Mirka och Finnsementti).

STRUKTURELL OBSERVATION

Tudelad struktur. Internationellt exportdriven specialindustri och betongproduktion som betjänar byggandet. Ställningen har stärkts tydligt.

METALL

299 M€ | 1 121 årsv | 138 vst.

oms +24 % | årsv +1 % | 2019-2024

Det bredaste industriklustret sett till antalet verksamhetsställen. Metallkonstruktioner, maskiner, komponenter, specialmaskiner. Ankarföretag t.ex. OSTP Finland, Amada, El-Ho. Omfattande underleverantörsnätverk av små och medelstora företag.

STRUKTURELL OBSERVATION

Mångskiktad, inte beroende av en enda aktör. Medelstora och små kompletterar de stora. Stärker anpassningsförmågan, men den interna utvecklingen sker i olika takt.

PLAST & KOMPOSIT

298 M€ | 868 årsv | 21 vst.

oms +8 % | årsv +12,3 % | 2019-2024

Specialiserat kluster: förpackningsmaterial, byggplaster, profiler. Ankarföretag t.ex. Walki Oy och Rani Plast. Omsättningen växte kraftigt 2019-2022, har minskat därefter.

STRUKTURELL OBSERVATION

Ganska koncentrerad. Stor variation mellan företagen.

JAKOBSTADSREGIONEN

PIETARSAAREN SEUTU

BÅTAR

154 M€ | 639 årsv | 40 vst.

oms +14 % | årsv - 9,4 % | 2019-2024

Regionens särpräglade specialiseringsområde (fritids- och sportbåtar). Ankarföretag särskilt Nautor Swan och Baltic Yachts. Styrkan bygger på kunnande och kvalitet mer än på volym.

STRUKTURELL OBSERVATION

Nischkluster, kompakt och djupt specialiserat. Kring två ankarvarv finns en bred grupp underleverantörer.

ÖVRIG INDUSTRI

261 M€ | 955 årsv | 171 vst.

oms +76 % | årsv +24 % | 2019-2024

Det snabbast växande klustret, som omfattar elteknik, automation, mätinstrument, industrigas, belysning. Elutrustning är mest betydande sett till omsättning (t.ex. Ekeri, Nordic Lights, Beamex)

STRUKTURELL OBSERVATION

Mycket mångsidig (50+ TOL-klasser), utspridd, ingen enda tydlig ankare. Internt heterogen.

Mångsidighet är regionens strukturella styrka

årsv. = årsverken
vst = verksamhetsställe
oms = omsättning

BYGGANDE

412 M€ | 1 559 årsv | 567 vst.

oms +44 % | årsv +11,4 % | 2019-2024

En anmärkningsvärt betydande bransch i regionen. Specialiserad byggverksamhet och husbyggande har vuxit klart snabbare än det nationella genomsnittet.

STRUKTURELL OBSERVATION

Tvådelad struktur: stora aktörer inom fastighetsteknik och infrastruktur + ett brett fält av små och medelstora företag inom husbyggande. Starkt bundet till investeringscykler.

LOGISTIK

109 M€ | 548 årsv | 209 vst.

oms +11 % | årsv - 12,5 % | 2019-2024

Inom logistiken en bredare infrastruktur- och nätverksbransch. T.ex. Euroports, NTC Transport och andra nationella aktörer samt mindre transport- och lagringsföretag.

STRUKTURELL OBSERVATION

Fungerar framför allt som en möjliggörare för andra branscher. Stöder export, trafik och leveranskedjor.

TJÄNSTER

840 M€ | 3 412 årsv | 2 725 vst.

oms +7 % | årsv -11,9 % | 2019-2024

Ur verksamhetsställen och årsverkenas perspektiv den mest omfattande helheten. Innehåller mycket brett handel, stödtjänster, inkvartering, social- och hälsovårdstjänster samt expert- och företagstjänster.

STRUKTURELL OBSERVATION

Splittrad, inga tydliga lokomotivföretag. Domineras av små och medelstora företag. Stabil men långsam tillväxt fungerar som stabilisator vid sidan av industrin.

ICT

38 M€ | 270 årsv | 118 vst.

oms +25 % | årsv +17 % | 2019-2024

En liten men utvecklande bransch. Ankarföretag bl.a. JNT (telekommunikation) och Abilita (programvaror). Hög kompetensintensitet.

STRUKTURELL OBSERVATION

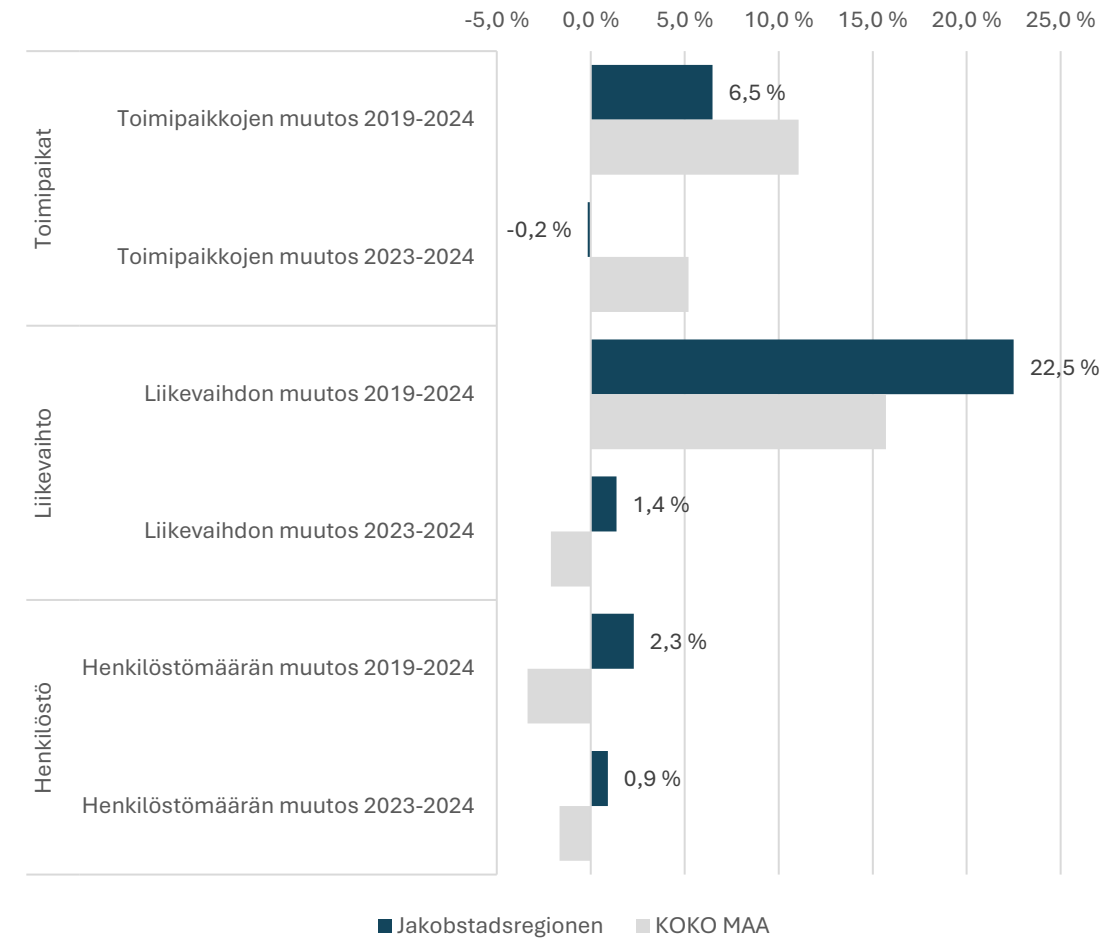
Bildar ännu inte ett egentligt kluster. Utvecklingen är stabilare än inom traditionella servicebranscher. Branschen har också starkt framtida tillväxtpotential.

Utvecklingen av företagsverksamheten i Jakobstadsregionen 2019-2024 och 2023-2024

Figuren visar utvecklingen av företagsverksamheten i Jakobstadsregionen med tre centrala mätvärden – antalet arbetsställen, omsättning och personal – på medellång sikt (2019–2024) och som förändring under det senaste året (2023–2024). Som jämförelse används hela landets utveckling.

- I Jakobstadsregionen ökade antalet arbetsställen under åren 2019–2024 med cirka +6,5 %, vilket är något långsammare än genomsnittet i hela landet. Under det senaste året förblev antalet arbetsställen dock i praktiken oförändrat (–0,2 %), medan tillväxten i hela landet fortsatte.
- När det gäller omsättningen har utvecklingen varit tydligt starkare. I Jakobstadsregionen ökade omsättningen under åren 2019–2024 med cirka +22,5 %, vilket tydligt överstiger den genomsnittliga tillväxten i hela landet (+16 %). Även under det senaste året fortsatte omsättningen att öka (+1,4 %), medan utvecklingen på hela landets nivå var svagare och delvis negativ.
- I Jakobstadsregionen ökade personalen under åren 2019–2024 med cirka +2,3 %, medan utvecklingen i hela landet var svagare och delvis negativ. Åren 2023–2024 ökade personalen i Jakobstad med cirka +0,9 %, medan personalantalet i hela landet minskade. Regionens företag har kunnat öka sin arbetskraft även i en situation där personalen har minskats i många regioner.
- Som helhet utmärker sig regionen positivt särskilt i omsättningsutvecklingen, där den tydligt överstiger det nationella genomsnittet. Samtidigt tyder utvecklingens struktur på förbättrad produktivitet: företagen har ökat omsättningen relativt sett mer än personalen eller antalet arbetsställen. Det senaste årets utveckling visar dock på en avmattning av tillväxten.

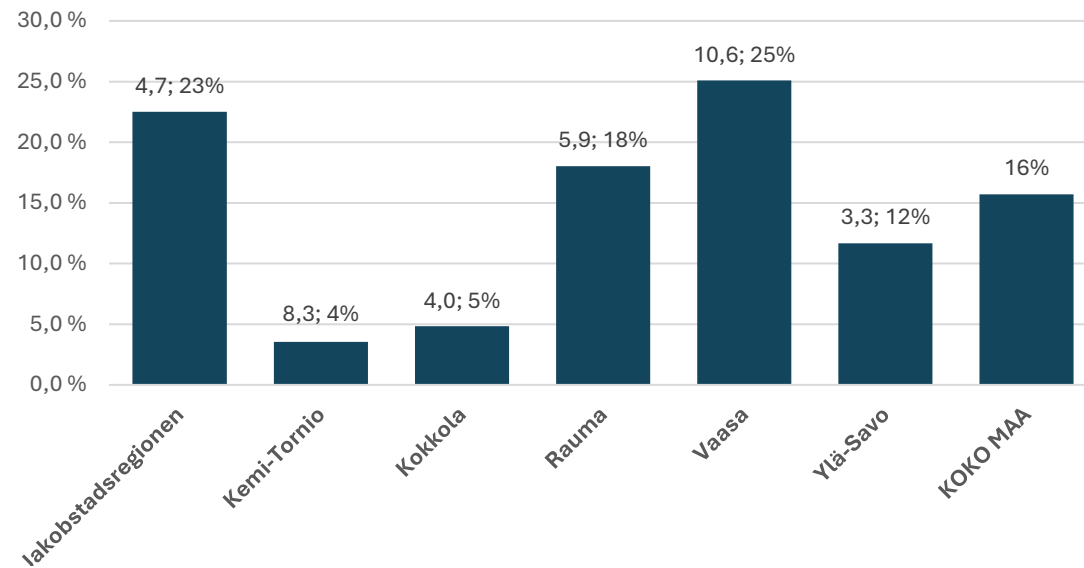

Utveckling av omsättningen för företagens verksamhetsställen i Jakobstadsregionen 2019-2024

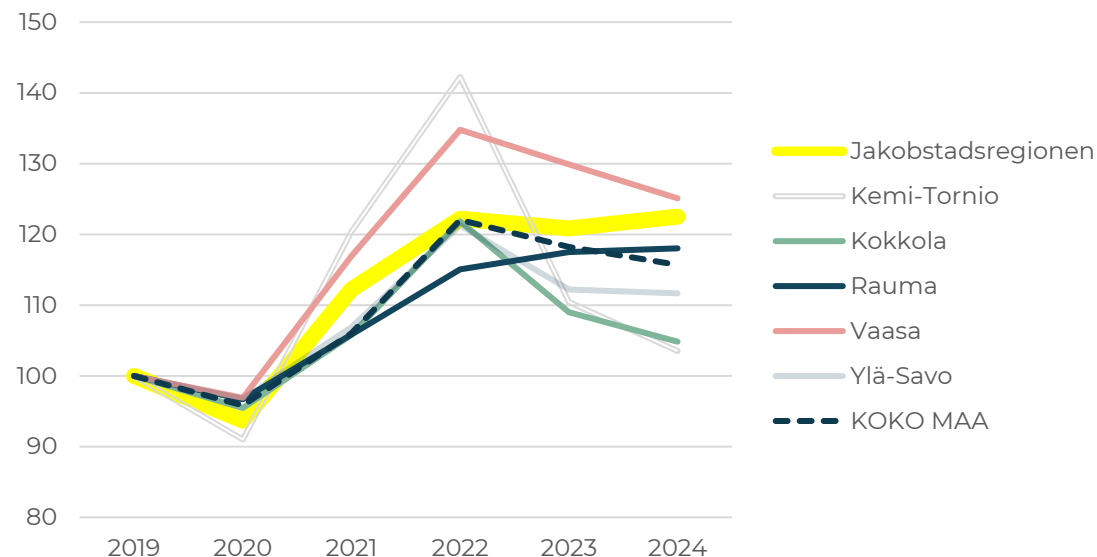
Diagrammet visar utvecklingen av verksamhetsställenas omsättning under åren 2019–2024 i Jakobstadsregionen, i jämförelseområdena och i hela landet.

- I Jakobstadsregionen uppgick företagens sammanlagda omsättning år 2024 till cirka 4,7 miljarder euro, och tillväxten under granskningsperioden var 23 %. Utvecklingen har som helhet varit stark: nedgången år 2020 vände snabbt till tillväxt, och särskilt under åren 2021–2022 ökade omsättningen kraftigt.
- Jämförelseområdenas utveckling varierar avsevärt. Vasa utmärker sig tydligt som det område som växer starkast: omsättningen ökade med cirka +25 %. Jakobstads utveckling ligger dock nästan på samma nivå och överstiger klart den genomsnittliga tillväxten i hela landet, som var cirka +16 %.
- Som helhet placerar sig Jakobstadsregionen på andra plats bland jämförelseområdena i fråga om omsättningsutvecklingen under perioden och klart bättre än det nationella genomsnittet. Samtidigt är utvecklingens styrka dess jämnhet: omsättningen växer konsekvent utan stora svängningar, till skillnad från en del av jämförelseområdena. Regionens näringsliv har varit både konkurrenskraftigt och relativt resiliert mot konjunkturväxlingar.

Företagens sammanlagda omsättning 2024 (mrd €) ja förändring av omsättning (%) 2019-2024

Utveckling av företagens omsättning 2019-2024 (indexerad 2019=100)

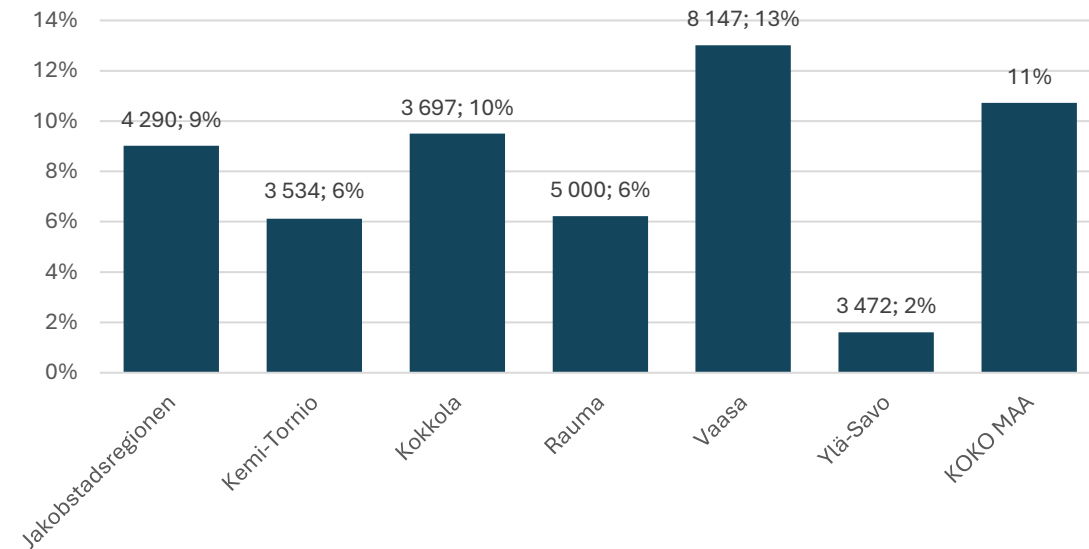
Utveckling av företagsbeståndet i Jakobstadsregionen 2019-2025

Diagrammet visar utvecklingen av företagsbeståndet (det totala antalet företag) under åren 2019–2025 i Jakobstadsregionen, i jämförelseregionerna och i hela landet.

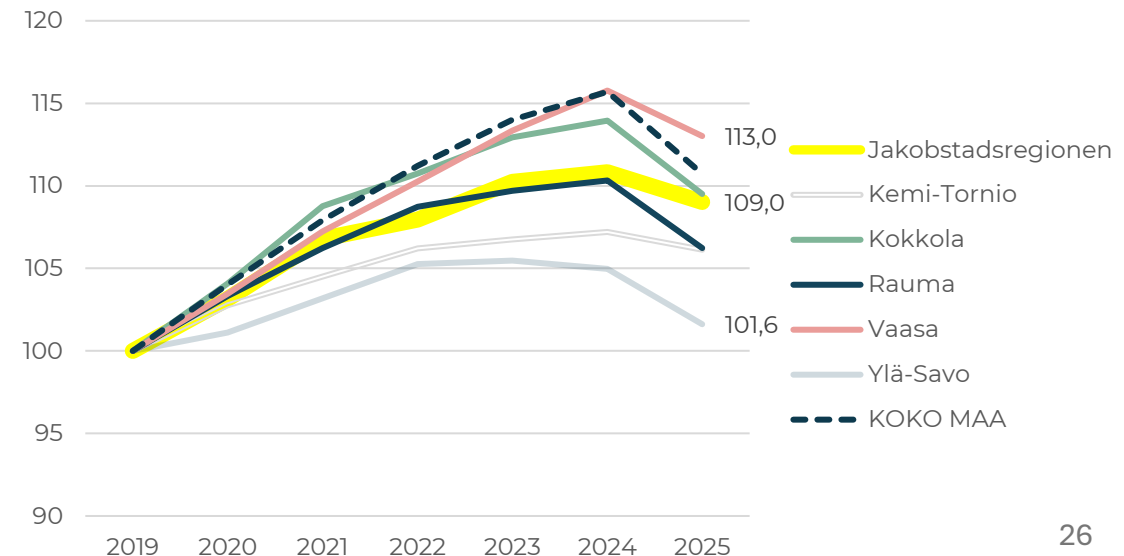
- År 2025 uppgick företagsbeståndet i Jakobstadsregionen till cirka 4 290 företag, och tillväxten under åren 2019–2025 var cirka +9 %. Utvecklingen har till största delen varit jämn under hela granskningsperioden, även om det senaste året tyder på en liten nedgång från toppnivån. Den indexerade granskningen visar att företagsbeståndet växte särskilt under åren 2020–2023, varefter utvecklingen har jämnat ut sig något.
- Företagsbeståndet har vuxit i alla regioner. Jakobstadsregionen placerar sig i mittfältet i jämförelsen: tillväxten är tydligt positiv och stabil, men släpar efter särskilt Vasas utveckling. Samtidigt klarar sig Jakobstadsregionen väl i förhållande till de långsammare växande områdena.
- I Karleby växte företagsbeståndet med cirka 9,5 procent. I Raumo på motsvarande sätt cirka 6,2 procent. Vasa utmärker sig tydligt som det största och mest dynamiska företagsområdet, vilket innebär cirka 13,0 procents tillväxt. I Övre Savolax växte företagsbeståndet med cirka 2,0 procent.

Företagsbestånd Q1/2025 företagsbeståndets förändring (%) 2019-2025

Företagsbeståndets utveckling 2019-2025 (indexerat 2019=100)

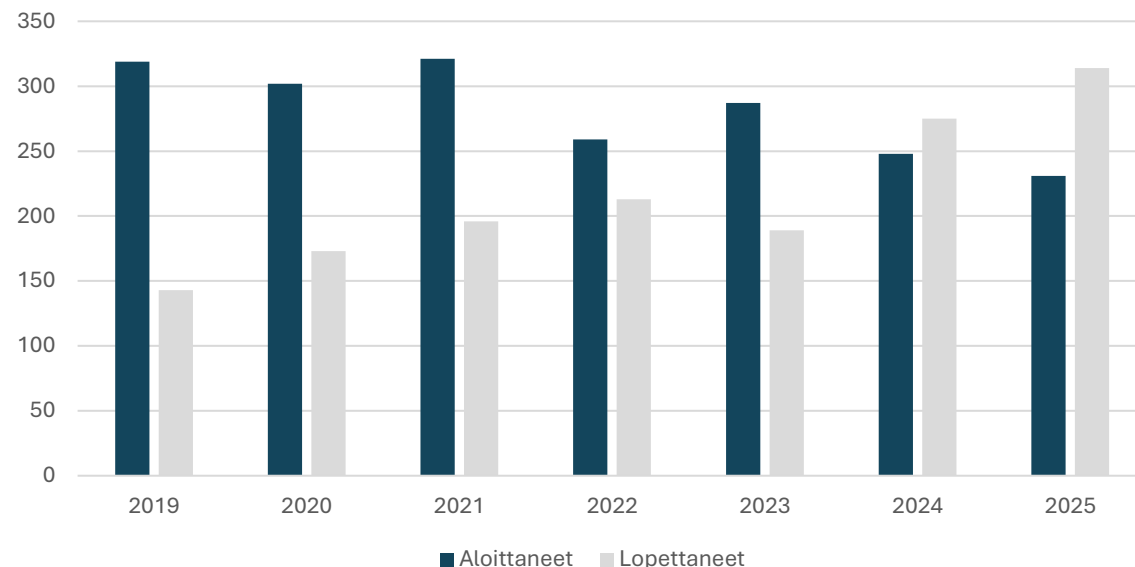

Utveckling av startade och nedlagda företag samt företagsbeståndet 2019-2025

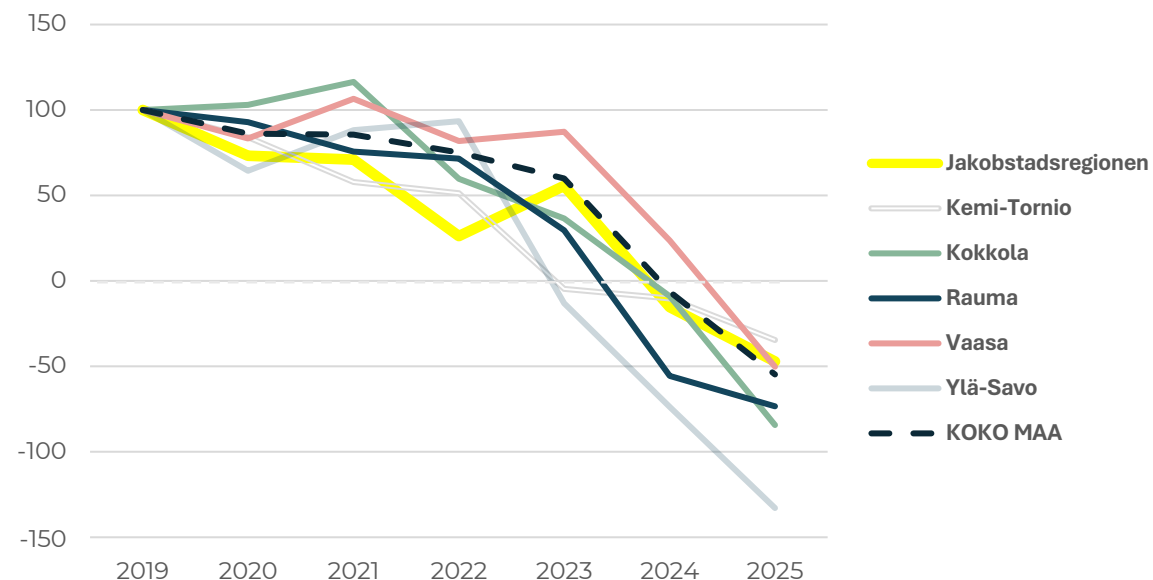
Diagrammet visar utvecklingen av antalet startade och nedlagda företag i Jakobstadsregionen under åren 2019–2025 samt i den nedre bilden utvecklingen av företagsbeståndet (startade minus nedlagda) i förhållande till jämförelseområdena indexerat (2019=100).

- I Jakobstadsregionen har antalet startade företag minskat och antalet avslutade ökat under perioden 2019-2025. År 2019 fanns det cirka 320 startade företag och cirka 140 nedlagda, vilket innebär en stark positiv nettoökning. Efter detta har etableringsaktiviteten avtagit något och antalet nedlagda företag har på motsvarande sätt ökat stadigt. År 2024 vände utvecklingen negativ och företagsbeståndet började krympa.
- Utvecklingen följer i stor utsträckning hela landets trend. Utvecklingen i jämförelseområdena är likartad, men varierande i styrka. Vasa utmärker sig i jämförelsen som den mest positiva: även om utvecklingen försvagas i slutet av granskningsperioden, förblev företagsbeståndet starkare än i övriga områden och har minskat mindre.
- Företagsdynamiken har försvagats betydligt under granskningsperioden i alla områden. I Jakobstadsregionen har utvecklingen länge varit positiv, men under de senaste åren tydligt försvagats och vänt negativ. Uppkomsten av nya företag räcker inte längre för att kompensera för företagens avgång. Utvecklingen återspeglar en bredare ekonomisk konjunktur, men betonar också den lokala utmaningen i förnyelsen av företagsbeståndet.

Startade och avslutade företag 2019-2025

Grundade företag 2019-2025 (indexerat 2019=100)

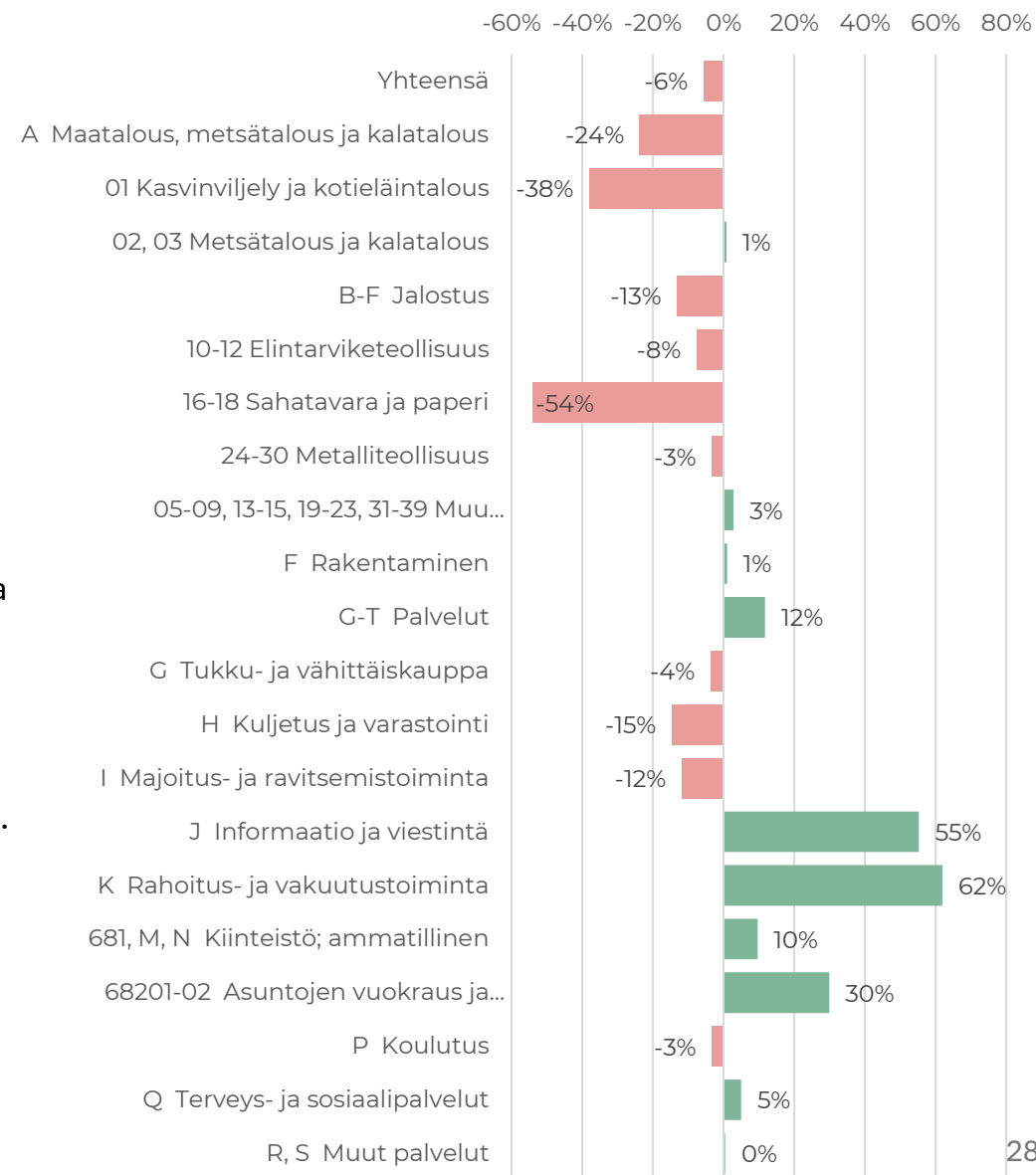

Förändring av privata sektorns bruttoförelädlingsvärde inom olika näringsgrenar i Jakobstadsregionen

Diagrammet visar förändringen av volymen av privata sektorns bruttoförelädlingsvärde efter näringsgren i Jakobstadsregionen 2019–2023.

- Mätt i löpande priser växte den privata sektorns bruttoförelädlingsvärde i Jakobstadsregionen med +8 % och absolut med +113,5 milj. €. Men realvolymen sjönk med –5,6 %. Detta innebär att hela regionens ekonomiska aktivitet minskade – tillväxten bestod enbart av prisstegringar, inte av faktisk produktionstillväxt. Som jämförelse växte Vasaregionen reallt med +11,4 % under samma period.
- Förelädlingssektorn står som helhet stilla. Detta döljer en intern strukturomvandling. Kollapsen inom pappers- och cellulosaindustrin (–111 milj. €, –54 % reallt) har ätit upp den övriga industrins tillväxt. Den nominella tillväxten inom övrig industri, metallindustri och livsmedelsindustri är i huvudsak inflation – realvolymen har krympt inom nästan alla branscher. Den enda äkta reala tillväxtbranschen är övrig industri (+2,8 %).
- Tjänster är regionens enda sektor som har växt både absolut (+114 milj. €) och reallt (+11,8 %). Tillväxtens kvalitet är dock ojämn: nästan hälften av eurotillväxten kommer från uthyrning av bostäder, vilket speglar värdestegringen på fastigheter mer än en förstärkning av näringslivet. ICT växer kraftigt reallt (+55 %) men är fortfarande liten i euro. Transport och inkvartering har krympt reallt trots nominell tillväxt.
- Byggandet är sektorns mest positiva undantag – den enda delen av förelädlingssektorn som växte både nominellt (+20 milj. €) och reallt (+1 %). Tillväxten är dock konjunkturberoende och bygger inte upp ett bestående exportdrivet förelädlingsvärde.

Bruttovärdetillväxtens volymutveckling 2019–2023 (%), Jakobstadsregionen

4. Investeringsmiljö och gap-analys

Regionens investeringsförutsättningar, behov och flaskhalsar.

Stark investeringsaktivitet i Jakobstadsregionens företag

Den organiska tillväxten är stark, men färre nya externa investeringar är på gång i regionen

Företagen i Jakobstadsregionen investerar aktivt och brett. Investeringspipelinen är exceptionellt stark i förhållande till regionens storlek och omfattar flera branscher och kommuner.

- Inom livsmedelsindustrin pågår flera betydande projekt. Snellman-koncernens MUSH-fabrik i Pedersöre är en investering av betydande storleksklass, vars multiplikatoreffekter på sysselsättning och underleverantörer är avsevärda. Fresh Servant expanderar i Pedersöre — projektets uppskattade totala effekt är bland de största av regionens enskilda projekt. Jeppo Potatis investerar i Nykarleby och stärker värdekedjan för potatisförädling.
- Inom industrin och specialtillverkningen är investeringsaktiviteten lika stark. Amada Automation Europe expanderar i Pedersöre och stärker värdekedjan för specialmaskiner inom metallindustrin. Mirka investerar på flera fronter: expansion i Jakobstad, en ny fabrik i Nykarleby samt ett separat projekt i Jakobstad. Saxdor Yachts utökar produktionen i Larsmo och stärker båtklustrets tillväxtprofil i regionen. Ekeri investerar i fordonstillverkning i Pedersöre och stöder regionens fordons- och metallkedja.

Sammantaget omfattar regionens egna företags investeringar särskilt livsmedels-, metall-, mineraliska- och båtindustrin. Strukturen är mångsidig och vilar inte på ett enda projekt. Den sammanlagda sysselsättande effekten i regionen är direkt och indirekt flera hundra årsverken.

Investeringsvåg i närområdet - Den största vågen av industriinvesteringar i västkustens historia

- Den investeringsvåg som inleds längs västkusten är den största externa möjligheten i Jakobstadsregionens historia. Projekten placeras huvudsakligen i grannregionerna, men deras effekter på underleveranser och arbetskraft sträcker sig direkt till Jakobstadsregionen.
- I Karlebyregionen bildar processindustrins och den gröna omställningens projekt en exceptionellt tät investeringskoncentration. Arctials aluminiumfabrik i Karleby är det överlägset största enskilda projektet på projektlistan, vars direkta och indirekta effekter, om det förverkligas, är i miljardklassen, och metallindustrins behov av underleveranser är enormt. Detta riktas också till kunnandet i Jakobstadsregionen. Keliber-litiumraffinaderiet är till sin storleksklass en stor processindustriell investering, vars energi- och logistikeffekter sträcker sig till regionen. Aliceco e-metanolfabrik samt Cabb Groups utvidgning och bioraffinaderi representerar den gröna kemins värdekedja. Innomost, Hycamite, Umicore, Origin by Ocean i Karleby samt Botnia Gas och Karleby Energis projekt kompletterar energi- och kemiindustrins värdekedja i regionen.
- På axeln Vasa-Korsholm-Kristinestad är energi- och teknologiprojekten lika betydande. Hitachi Energys utvidgning i Korsholm och Wärtsiläs investeringar i Vasa är betydande investeringar inom energiteknologi, som även har effekter på industrin i närområdena. Koldioxidinfångning i Korsholm och Koppö Energi i Kristinestad representerar den gröna omställningens infrastruktur, vars uppbyggnad skapar en betydande efterfrågan under de närmaste åren.

Vad innebär detta för Jakobstadsregionen?

Jakobstadsregionen är geografiskt och till sin näringsstruktur en naturlig del av denna industrikorridor längs västkusten. Till exempel skulle en betydande andel av Arctials sysselsättningseffekter också kunna riktas till Jakobstadsregionen. Det handlar om en betydande helhet av underleveranser, logistik, experttjänster och arbetskraftsflöden. Samma logik gäller andra stora projekt inom den gröna omställningen och offshoreprojekt: alla behöver underleverantörer, arbetskraft, energi och tjänster. Jakobstadsregionen kan vara en väsentlig del i detta, men det kräver ett omfattande samarbete mellan kommunerna och andra aktörer i regionen för Invest in-verksamheten samt proaktiv beredskap. Vasas energikluster och Karlebys koncentration av kemisk industri är goda exempel på hur man aktivt har skapat ett gemensamt varumärke, en investeringsplattform och internationell synlighet för regionerna

Helhetsbild av intervjuerna - investeringsmiljöns styrkor och utmaningar

Helhetsbild som återkommer i intervjuerna:

Jakobstadsregionen framstår som en investeringsmiljö som fungerar bra för organisk tillväxt hos befintliga företag, men klart sämre när det gäller att locka nya externa investeringar och koordinera stora investeringshelheter. Regionen har en stark industriell bas och företagen investerar kontinuerligt, men området saknar ännu en tillräckligt enhetlig investeringsplattform, en gemensam tillväxtberättelse och en färdigt produktifierad Invest In-modell.

→ Om tillgången på arbetskraft, boende, Invest In-verksamheten, infrastrukturen och det regionala samarbetet lyfts till nästa nivå, har Jakobstadsregionen realistiska möjligheter att stiga till ett mer betydande investerings- och exportcentrum på västkusten än i dag.

Investeringsmiljöns styrkor utifrån intervjuerna

- Investeringsviljan finns och de befintliga företagen investerar kontinuerligt i produktion, automation, energilösningar, digitalisering och grön omställning
- Informella, förtroendebaserade företagsnätverk fungerar bra på praktisk nivå, låg tröskel att samarbeta
- Energi finns tillgängligt i rimlig omfattning och hamnen fungerar - grundinfran är inget hinder
- Företagandet finns 'i ryggraden', en pragmatisk, lösningssorienterad attityd: 'här får vi saker gjorda'
- Underleverantörsnätverken är starka och fungerar, särskilt inom båt-, metall- och livsmedelsbranschen

Investeringsmiljöns utmaningar

- Kommunernas splittrade verksamhet och tidvis inbördes konkurrens om investeringar - någon gemensam strategisk massa uppstår inte
- Det regionala samarbetet upplevs som för svagt: inga kommunsammanslagningar och ingen tillräckligt stark gemensam investeringsmodell
- Invest In-verksamheten har inte tillräckligt mandat, resurser eller synlighet på internationell nivå
- Svårare finansiering: bankerna är försiktigare, tillväxtfinansiering för små och medelstora företag är svårare
- Geopolitisk och marknadsmässig osäkerhet överskuggar alla stora investeringsbeslut
- Områdets starka svenskspråkiga identitet är en styrka, men för en del potentiella nykomlingar en tröskel

Regionens beredskap i förhållande till förutsättningarna för investeringar

Styrkor:

- stark företagsbas
- fungerande underleverantörsnätverk
- god entreprenörskultur
- internationellt arbetssätt
- energi tillgänglig
- Hamn och flygplats
- exportkompetens
- produktionskompetens

Svagheter:

- arbetskraftsbrist
- bostadsbrist
- begränsning av investeringsområden
- långsamma tillstånds-, planläggnings- och besvärprocesser
- splittrat beslutsfattande
- bristfälligt investeringsvarumärke
- bristfälligt ekosystem för högskolebaserad kompetens

Energiinfrastruktur: är hyfsat bra, men mottagandet av stora energiintensiva investeringar kräver framförhållning, kapacitetsplanering och gemensam beredning. Grön energi ses som en viktig konkurrensfördel.

Logistik: är ett kritiskt tema särskilt för livsmedelsindustrin, exportindustrin och båtbranschen — de centrala behoven är kopplade till vägnätet, hamnarna, flygförbindelserna och den logistiska effektiviteten.

Tomter och industriområden: Alholmen är viktigt men delvis fullvuxet. Var skapas tillväxt?

Identifierade exempel på utvecklingsmöjligheter och riktningar för värdekedjor

I Jakobstadsregionens kluster kan man identifiera både möjligheter till organisk tillväxt, som bygger på fördjupning av befintliga styrkor och utveckling av värdekedjor, samt möjligheter till nya etableringar.

Höjning av förädlingsgraden i livsmedelsklustret:

Livsmedelsklustret är en betydande styrka i regionen och samtidigt även en viktig utvecklingsmöjlighet genom att stärka hela värdekedjan. Särskilt i ljuset av siffrorna finns det betydande potential inom branschen genom att stärka produktiviteten och framför allt genom att öka förädlingsgraden. Livsmedelsbranschen utgör ett Invest In-objekt med låg tröskel, som inte kräver stora industriområden utan i första hand partnerskap med befintliga ankare.

Industri, automation och robotik: Metallindustrins kluster är splittrat till sin struktur. Att stödja underleverantörer bland små och medelstora företag i automationsinvesteringar kunde vara ett organiskt sätt att höja tillväxten i hela klustret, och företag som redan verkar i regionen kunde erbjuda naturliga partnerskap för detta utvecklingsarbete. Exempelvis företag specialiserade på automation och industriell analytik just för industrins behov skulle erbjuda regionens ICT-företag en starkare marknadsnisch och ett klart högre förädlingsvärde.

Plast- och kompositklustret: I regionen finns kompositkompetens som betjänar båtindustrin, vilken kunde expandera och koppla samman plast- och båtklustren. Dessutom skapar EU:s förpackningsförordning (PPWR) och plastdirektivet under de närmaste åren efterfrågan på återvunna och biobaserade förpackningsmaterial. I Jakobstad finns redan materialkompetens, logistik och industritomter, och dessutom finns det potentiella kunder för återvunnet material i regionen.

Båtklustret – serviceaffärsverksamhet och digitala tjänster: Båtklustrets möjligheter är mycket starkt kopplade till serviceaffärsverksamhet. Tillväxtpotential för hela Österbottens och Mellersta Österbottens kluster kan även vara kopplad till exempelvis modernisering av båtar, service- och underhållsavtal samt digitala tjänster. Dessutom är en strukturell brist i båtklustret att det inte har etablerats särskilt många teknologi- eller planeringsföretag omkring det som skulle ha en självständig exportförmåga. Här kunde det finnas möjligheter att bygga ett starkare och bredare gemensamt båtcluster i Österbotten och även stärka en riktad invest in-verksamhet kopplad till temat. Det handlar om en globalt växande nisch, och Jakobstadsregionen är en av de få platserna i Finland där kompetensen för tillverkning av lyxbåtar finns på hemmaplan.

Underleverans till storprojekt på västkusten: Investeringar i närområdena, t.ex. Arctials aluminiumfabrik och investeringarna i Karleby samt regionens offshore-projekt, behöver i betydande grad bland annat underleveransarbeten inom metallindustrin. Att stärka Jakobstadsregionens bygg- och metallindustrikluster kunde i framtiden erbjuda ännu fler möjligheter för dessa investeringar.

Regionens befolkningsprognoser och beräknat behov av bostadsproduktion

Scenarier baserade på nulägesanalys och investeringsutsikter

Modellering av befolkningsprognoser

- **Den framtida befolkningsutvecklingen i Jakobstadsregionen och regionens kommuner har modellerats i fyra scenarier**, som skiljs åt av antaganden om regionens arbetsplatsutveckling och de arbetsplatser som investeringarna genererar.
- Befolkningsprognoserna grundar sig på: 1) regionens och regionens kommuners tidigare struktur för befolkningsutvecklingen samt annan ”organisk tillväxt” och 2) de planerade investeringar som skapar arbetsplatser i regionen och närområdet.
 - Prognoserna beaktar särdragen i befolkningsutvecklingen i regionens kommuner och effekterna av investeringarnas regionala placering.
- **Befolkningseffekten av investeringarna beräknas utifrån de direkta, indirekta och konsumtionsbaserade arbetsplatser som uppstår och den migration till Jakobstadsregionen som följer i deras spår.**
 - I modellen har man först beräknat den sysselsättande effekt som uppstår i Jakobstadsregionen, vilken antas föra nya inflyttare till regionen. Därefter har hushållsstrukturen för dem som flyttar till regionen modellerats separat. (Närmare beskrivning på nästa bild).
- **Eftersom antagandet om att investeringarna realiseras varierar mellan prognoserna, varierar även utfallet för befolkningsutvecklingen.** Prognosmodellen är däremot identisk; alla skillnader mellan scenarierna förklaras av skillnader i arbetsplatsutvecklingen och deras indirekta effekter.

Scenarie	Kärninnehåll
Trend	Framtidsbild som skapas av den tidigare trenden och den organiska tillväxten. Innehåller inga antaganden om planerade investeringar.
Måttlig	Trendprognos + måttligt antagande om att de planerade investeringarna realiseras och deras arbetsplatseffekter.
Optimistisk	Trendprognos + optimistiskt antagande om att de planerade investeringarna genomförs och antagande på hög nivå om arbetsplatseffekterna.
Försvagande	Antagande om en försvagande utveckling av det befintliga arbetsplatsbeståndet i regionen + nedskena antaganden om nya investeringar från scenariot för måttlig utveckling

Modellerad sysselsättningseffekt av investeringar i regionen

I figuren har man granskat investeringarnas sysselsättningseffekt i Jakobstadsregionen i tre scenarier (trendscenariot beaktar inte investeringar).

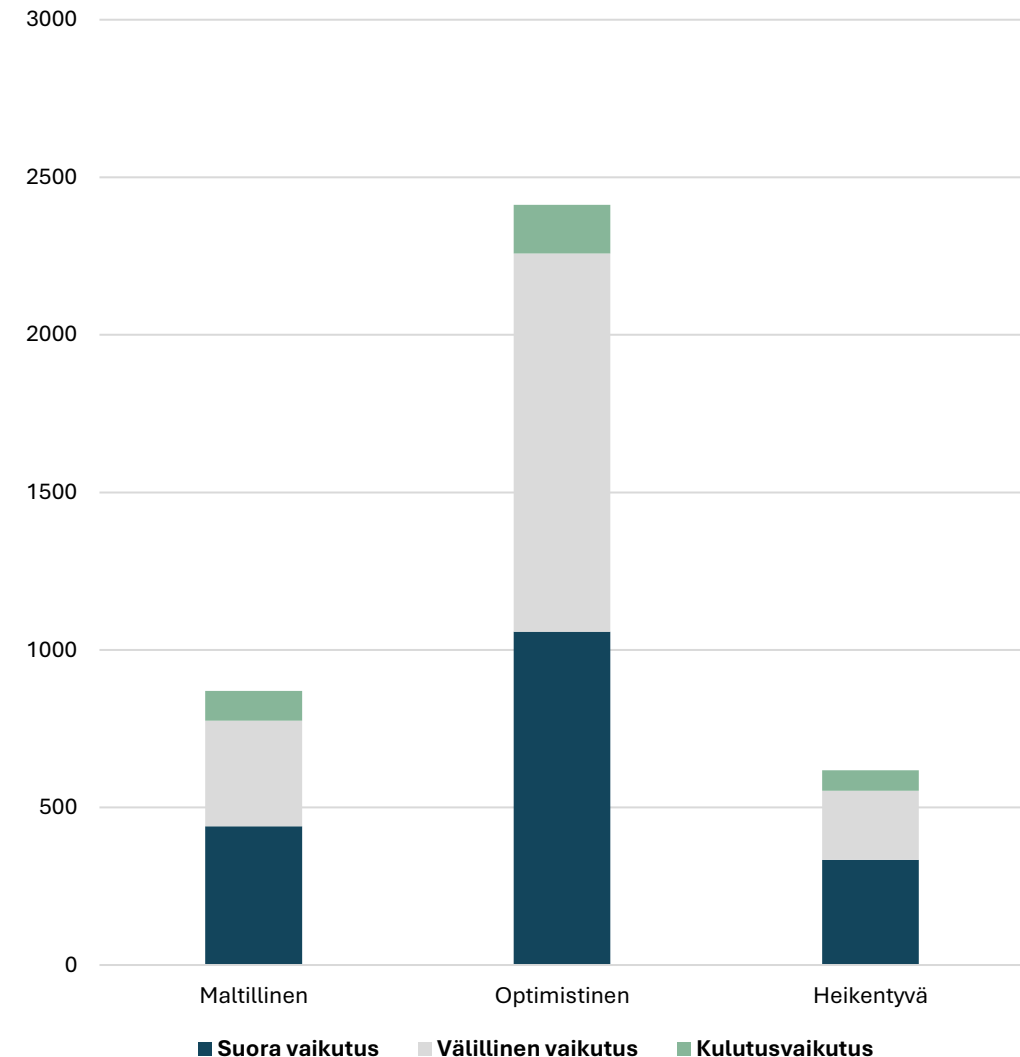
- Modelleringen av sysselsättningseffekten baseras på kända investeringar i regionen och närområdet (särskilt Karleby). De arbetsplatser som är knutna till dessa är "direkta arbetsplatser".
 - Utöver de direkta arbetsplatserna genererar investeringarna indirekta arbetsplatser bl.a. via upphandlingskedjan. Antalet av dessa har uppskattats med hjälp av en input-output-tabell, som fördelar branschens effekt på andra branscher, med vars hjälp de arbetsplatser som dessa "insatser" genererar har beräknats. **Anmärkningsvärt är att en stor del av de indirekta arbetsplatserna inte uppstår i samma kommun som investeringen riktar sig till.**
 - Slutligen har konsumtionseffekten beräknats via de personer som sysselsätts i regionen, vilket är de arbetsplatser som uppstår genom den konsumtion som de utbetalda löneinkomsterna genererar. **En stor del av konsumtionseffekten riktar sig anmärkningsvärt nog utanför boende-/pendlingskommunen!**
- Sysselsättningseffekten baseras på tidigare arbetspendling och pendling i förhållande till arbetsplatsens kommun.** Antagandet är att t.ex. av de sysselsatta på en arbetsplats som uppstår i Jakobstad bor en andel motsvarande den nuvarande i Jakobstad och i andra kommuner.
 - Antagandet beaktar alltså att alla sysselsatta inte bor i arbetsplatsens kommun.
 - Som en följd av antagandet sysselsätter t.ex. arbetsplatser som uppstår i Karleby personer från Jakobstadsregionen med en andel motsvarande tidigare pendling.
- Som slutresultat av modelleringen** 1) skulle sysselsättningseffekten i regionen i det måttfulla scenariot vara 870 personer, 2) effekten i det optimistiska scenariot skulle vara 2 400 personer och 3) effekten i scenariot med försvagad utveckling skulle vara 620 personer (scenariot innehåller dock även ett antagande om en negativ minskning på cirka 2 000 arbetsplatser; visas inte i figuren).

Befolkningseffekten är dock större, eftersom alla som flyttar efter arbete inte flyttar ensamma!

JAKOBSTADSREGIONEN

PIETARSAAREN SEUTU

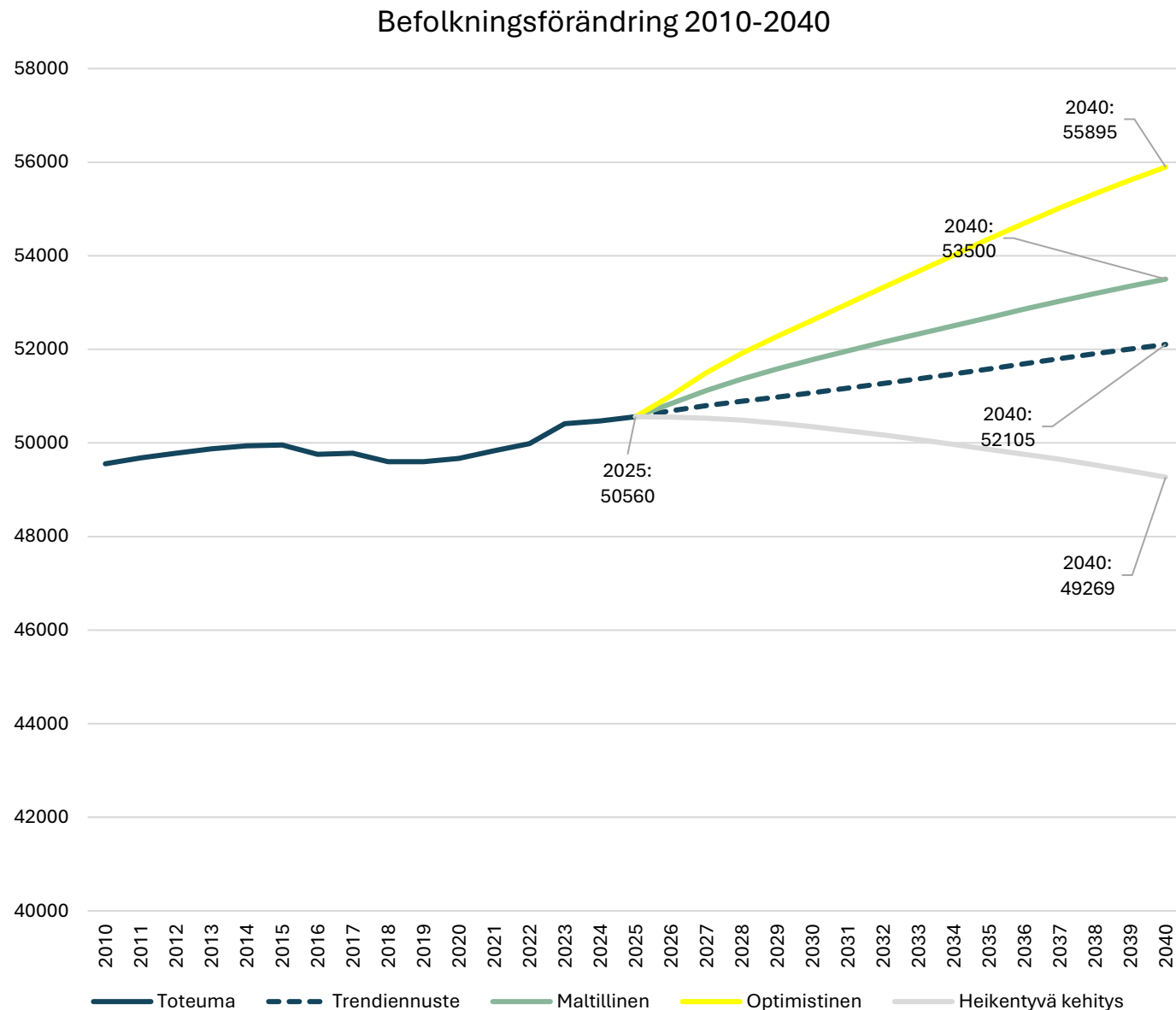
Beräknade nya **arbetsplatser** på basen av etableringar och investeringar 2025-2040 enligt scenarier

Framtida befolkningsutveckling

I figuren beskrivs den modellerade framtida befolkningsutvecklingen i fyra scenarier, där den avgörande faktorn är antagandet om investeringarnas påverkan (samt i scenariot med försämrad utveckling områdets övriga arbetsplatsutveckling).

- **Trendprognosen beskriver områdets utveckling utan investeringarnas påverkan.** I scenariot skulle regionens befolkningsunderlag växa med 1 550 personer
 - Takten i befolkningstillväxten ligger nära åren 2010-2025, men vilar starkare än tidigare på invandring.
- **I scenarierna med måttlig och optimistisk utveckling har investeringarnas befolkningspåverkan beaktats "ovanpå" trendprognosen.**
 - I scenariot med måttlig utveckling skulle befolkningen växa med 2 900 personer, det vill säga 1 400 personer snabbare än trendprognosen.
 - I scenariot med optimistisk utveckling skulle befolkningen växa med 5 300 personer, det vill säga 3 800 personer snabbare än trendprognosen.
- **Scenariot med försämrad utveckling innehåller ett antagande om en minskning av antalet arbetsplatser i området,** men också om måttliga investeringars positiva påverkan.
 - I scenariot skulle befolkningen i regionen minska med 1 300 personer fram till 2040.

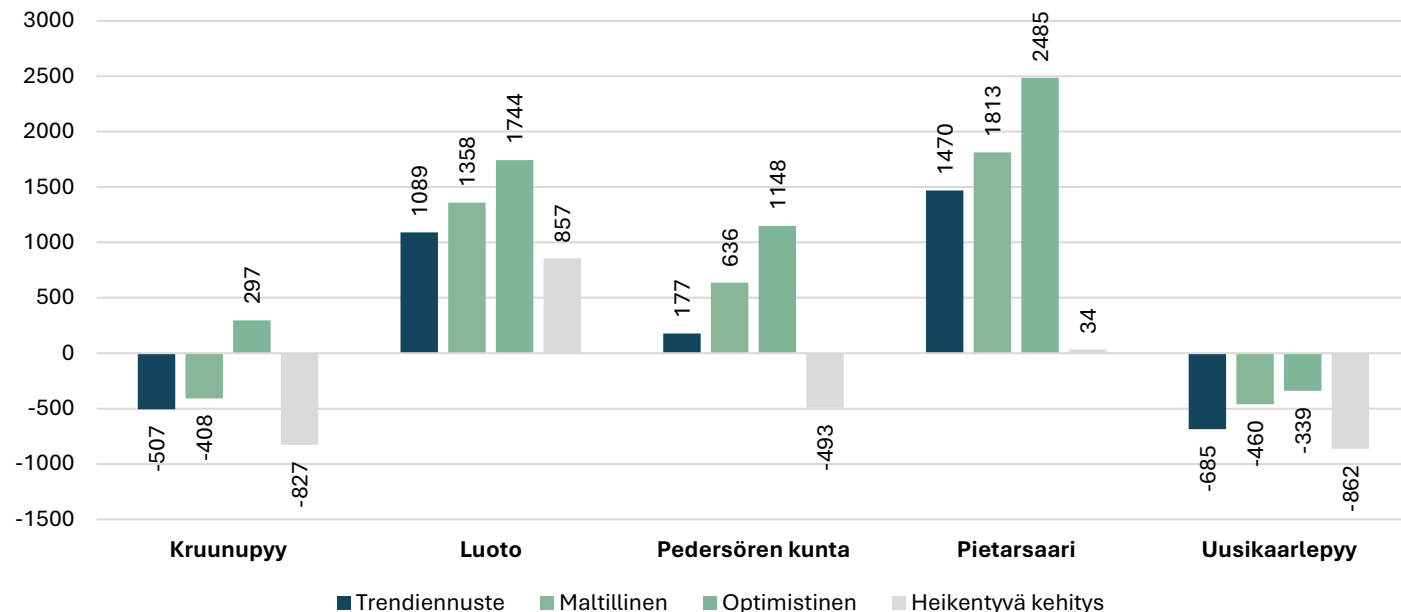

Befolkningsutveckling per kommun

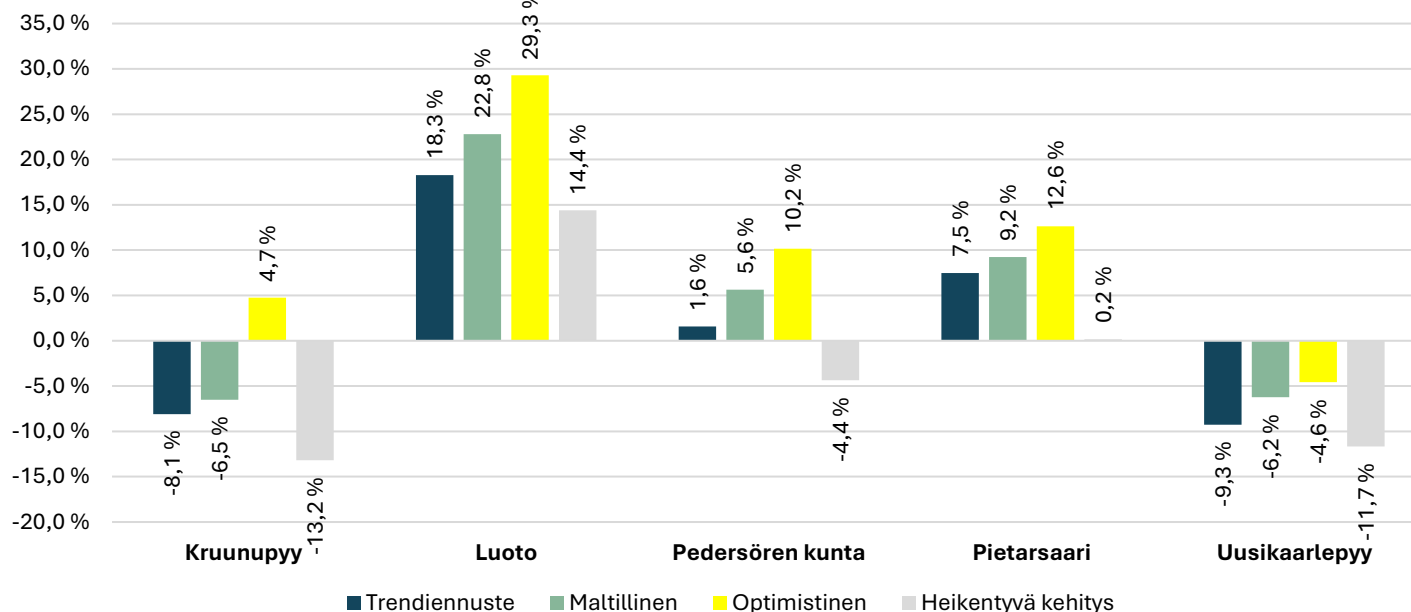
I figurerna granskas den förväntade utvecklingen per kommun i fyra scenarier under åren 2025-2040.

- Det finns relevanta skillnader i strukturen på befolkningsutvecklingen i regionens kommuner, vilka också återspeglas i den framtida utvecklingen. Utöver detta påverkar regionen och närområdet kommunerna i området på olika sätt.
- **Utvecklingen i Kronoby och Nykarleby förblir negativ i nästan alla scenarier.** Kommunernas befolkning är äldre och deras ställning i flyttrörelsen är svagare än den övriga regionen, och därtill blir effekterna av investeringarna mer dämpade i dessa kommuner.
 - Skillnaderna mellan scenarierna är dock stora: i det **optimistiska scenariot växer Kronoby måttligt** tack vare det ökande antalet arbetsplatser i Karleby.
- **Larsmo växer mycket kraftigt i alla scenarier.** Tillväxten baserar sig dock främst på en mycket hög nativitet, varför kommunen i enbart trendprognosen relativt sett är en av de snabbast växande i landet.
- **Utvecklingen i Jakobstad och Pedersöre varierar särskilt mycket mellan scenarierna,** även om ingen betydande befolkningsminskning sker ens i scenariot med försvagad utveckling. Jakobstad växer måttligt i trendprognosen, Pedersöre endast något: i investeringsscenarierna växer båda betydligt.

Befolkningsförändring 2025-2040

Befolkningsförändring 2025-2040 (%)

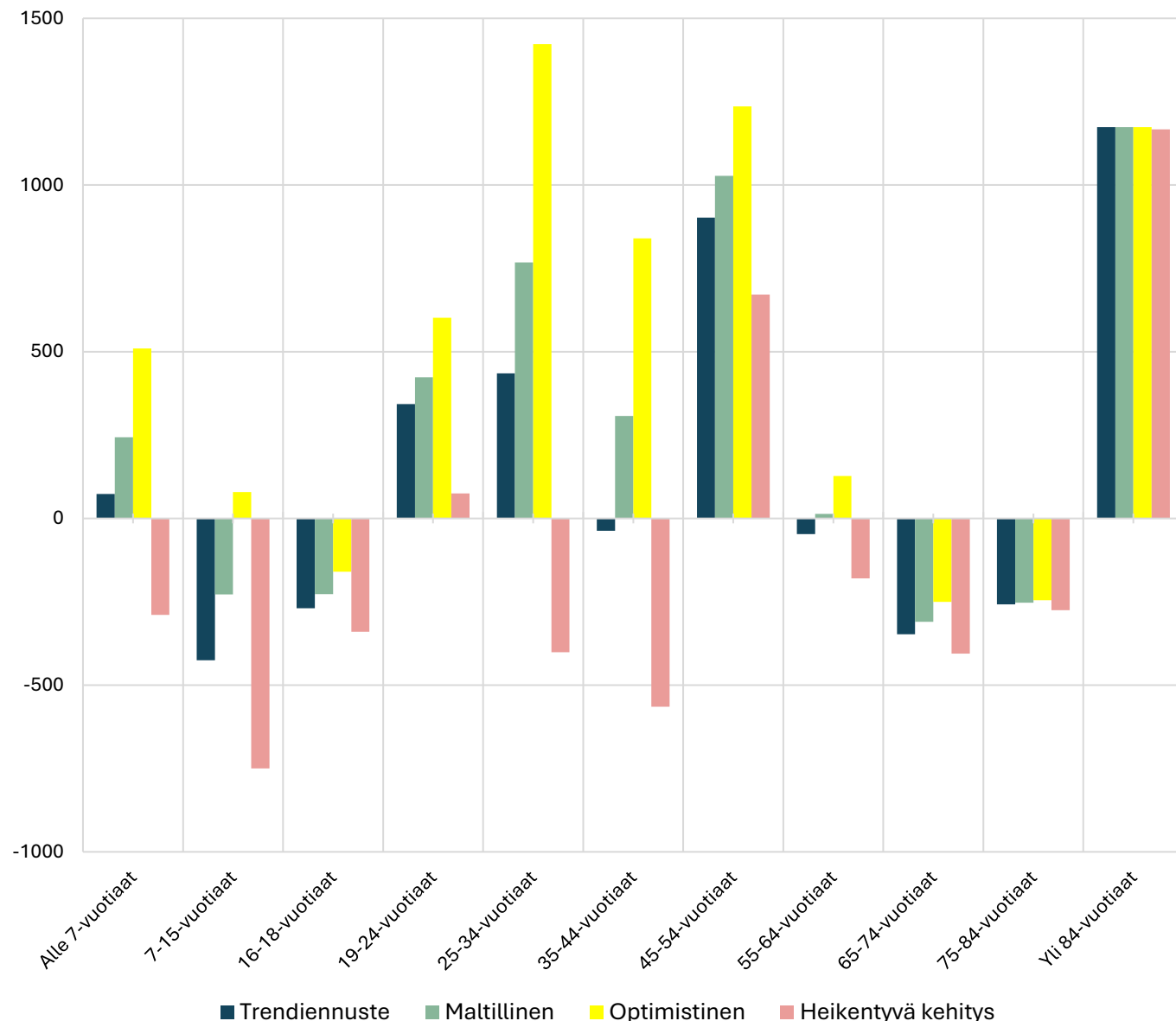

Befolkningsförändring efter åldersgrupp

I figuren har regionens förväntade befolkningsförändring granskats i fyra olika scenarier under åren 2025–2040 efter åldersgrupp.

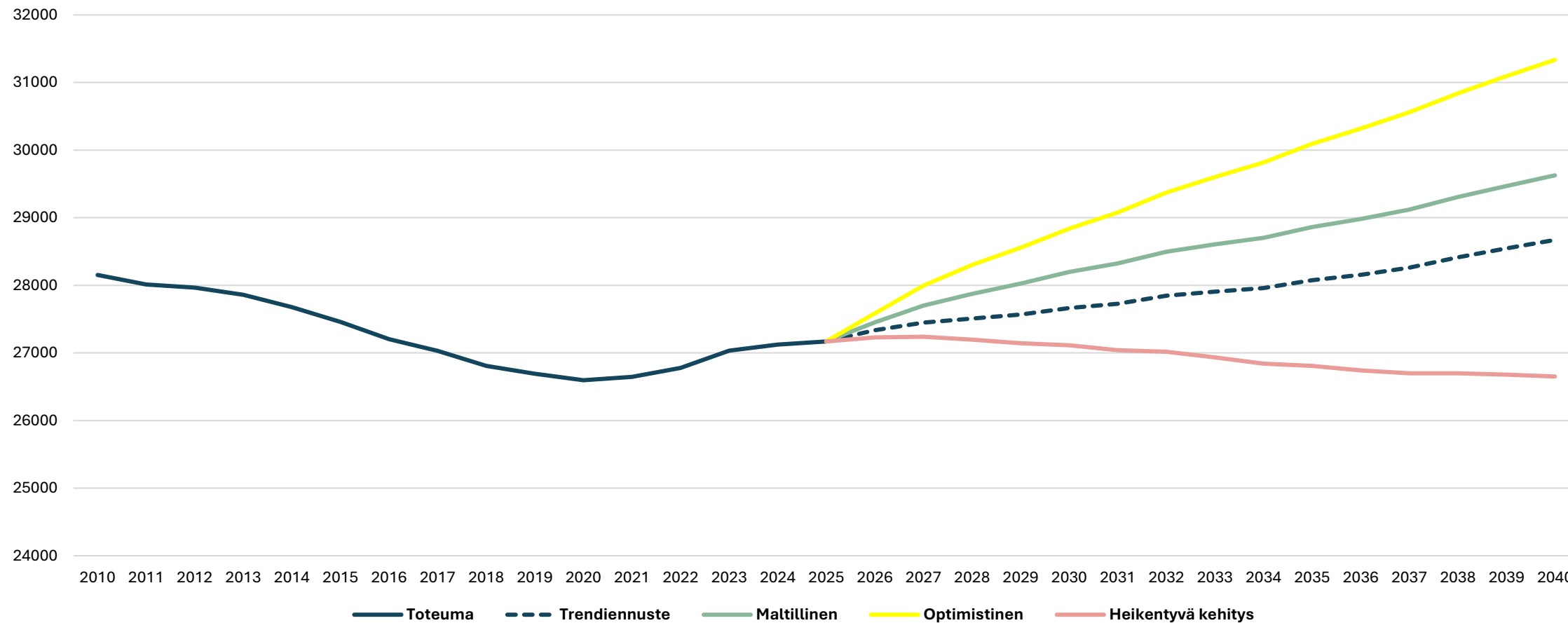
- **I barngruppen är skillnaderna i början av prognosperioden måttfulla och särskilt antalet barn i grundskoleåldern minskar på grund av den sjunkande natalitet.**
 - **På 2030-talet är skillnaderna däremot stora.** I scenarierna för försvagning och trend minskar antalet barn, i det måttfulla scenariot bibehålls antalet barn och i det optimistiska scenariot växer det betydligt.
 - Alla skillnader förklaras av flyttrörelsens direkta och indirekta effekter; det finns inga skillnader i antagandena om nataliteten.
- **Utvecklingen av befolkningen i arbetsför ålder varierar mycket kraftigt mellan scenarierna,** eftersom scenariernas antaganden i första hand riktar sig mot flyttrörelsen bland befolkningen i arbetsför ålder.
 - I trendprognosen växer befolkningen i arbetsför ålder med 1 600 personer, i det måttfulla scenariot med 2 500 personer och i det optimistiska med 4 200 personer.
 - I scenariot för försvagad utveckling minskar befolkningen i arbetsför ålder med 400 personer.
- **Befolkningen i pensionsålder växer i alla scenarier,** och det finns inga relevanta skillnader mellan scenarierna. **All tillväxt sker i grupperna för personer över 84 år** och baseras på den befolkning som redan bor i området.

Befolkningsförändringar enligt åldersgrupp 2025-2040

Utvecklingen av befolkningen i arbetsför ålder mer i detalj

Utvecklingen av arbetsför befolkning 2010-2040

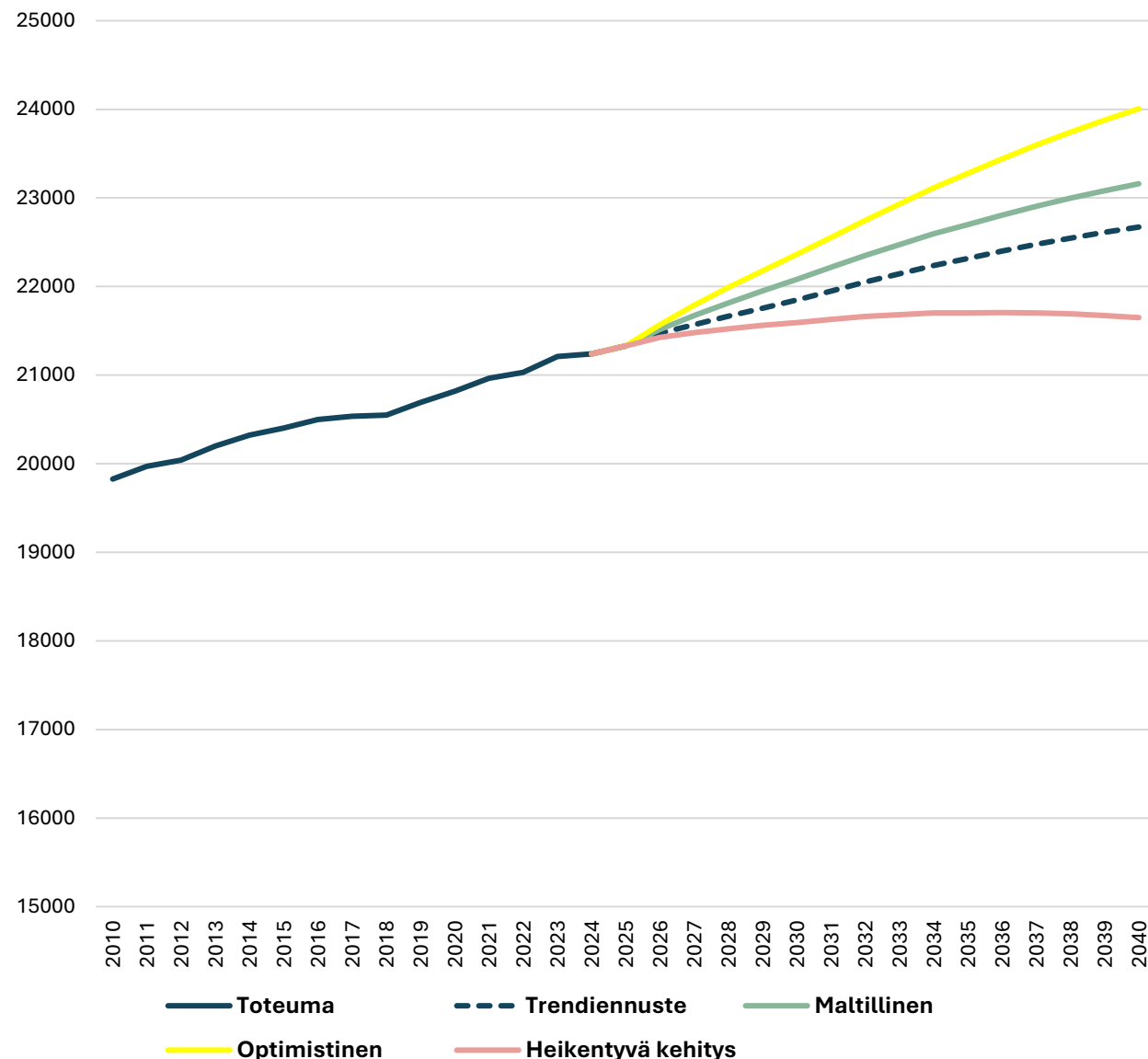

Bostadshushållens prognos

Figuren beskriver den modellerade utvecklingen av bostadshushåll i Jakobstadsregionen utifrån fyra befolkningsscenarier.

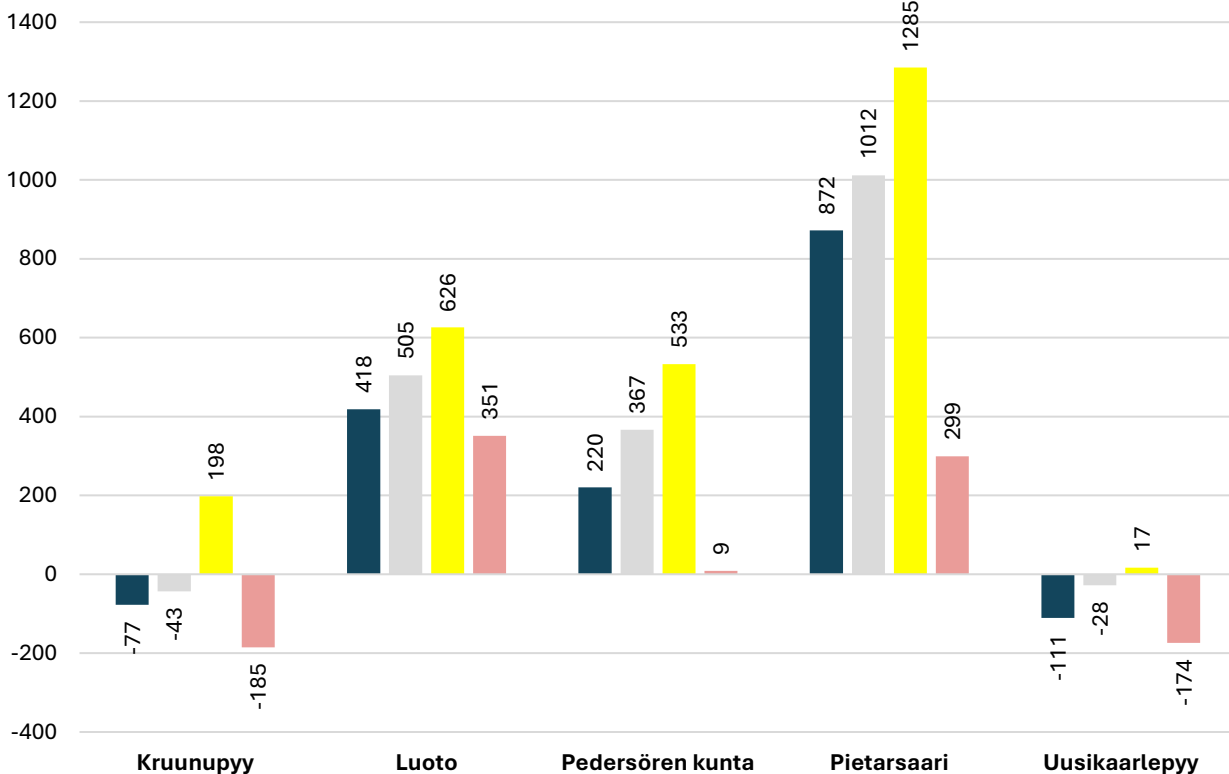
- **Modelleringen av bostadshushåll** baserar sig på den befolkningsstruktur som beskrivs i befolkningsprognosen. Befolkningen har delats in i bostadshushåll av olika storlek utifrån den tidigare åldersfördelningen. Modellen visar hur antalet bostadshushåll förändras när befolkningsmängden och åldersstrukturen förändras. Modellen innehåller inga antaganden utöver demografiska förändringar.
- **Till skillnad från befolkningsmängden ökar antalet bostadshushåll i alla scenarier.** Det förklaras främst av att hushållens genomsnittliga storlek minskar, särskilt till följd av en åldrande befolkningen.
 - Minskningen av hushållens medelstorlek beror i modellen helt på förändringar i åldersstrukturen. Modellen antar alltså inte någon separat trendmässig förändring i hushållens storleksstruktur.
- **I trendprognosen skulle antalet bostadshushåll i området öka med 1 300 stycken.** Ökningen skulle ske under hela tidsperioden.
 - I det måttfulla scenariot ökar antalet bostadshushåll med 1 800, i det optimistiska scenariot med 2 700
 - I scenariot med försvagad utveckling ökar antalet bostadshushåll med cirka 300 stycken.
 - Skillnaden mellan investeringsscenarierna och trendprognosen är klart mer dämpad än skillnaden i befolkningstillväxten (även relativt sett), eftersom tillväxten som riktas mot befolkningen i arbetsför ålder innebär tillväxt i större bostadshushåll.

Bostadshushållen 2010-2040

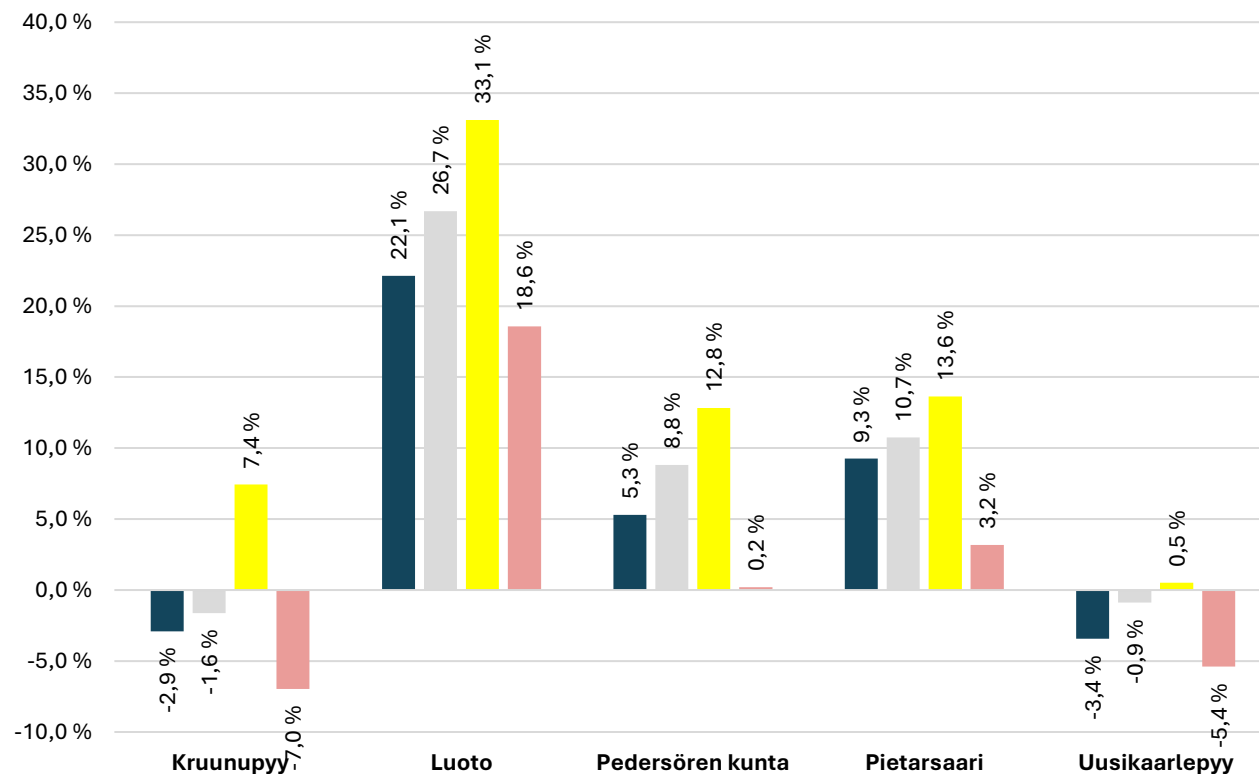
Utvecklingen av bostadshushåll per kommun

Bostadshushållens utveckling 2025-2040

■ Trendiennuste ■ Maltillinen ■ Optimistinen ■ Heikentyvä kehitys

Bostadshushållens utveckling 2025-2040 (%)

■ Trendiennuste ■ Maltillinen ■ Optimistinen ■ Heikentyvä kehitys

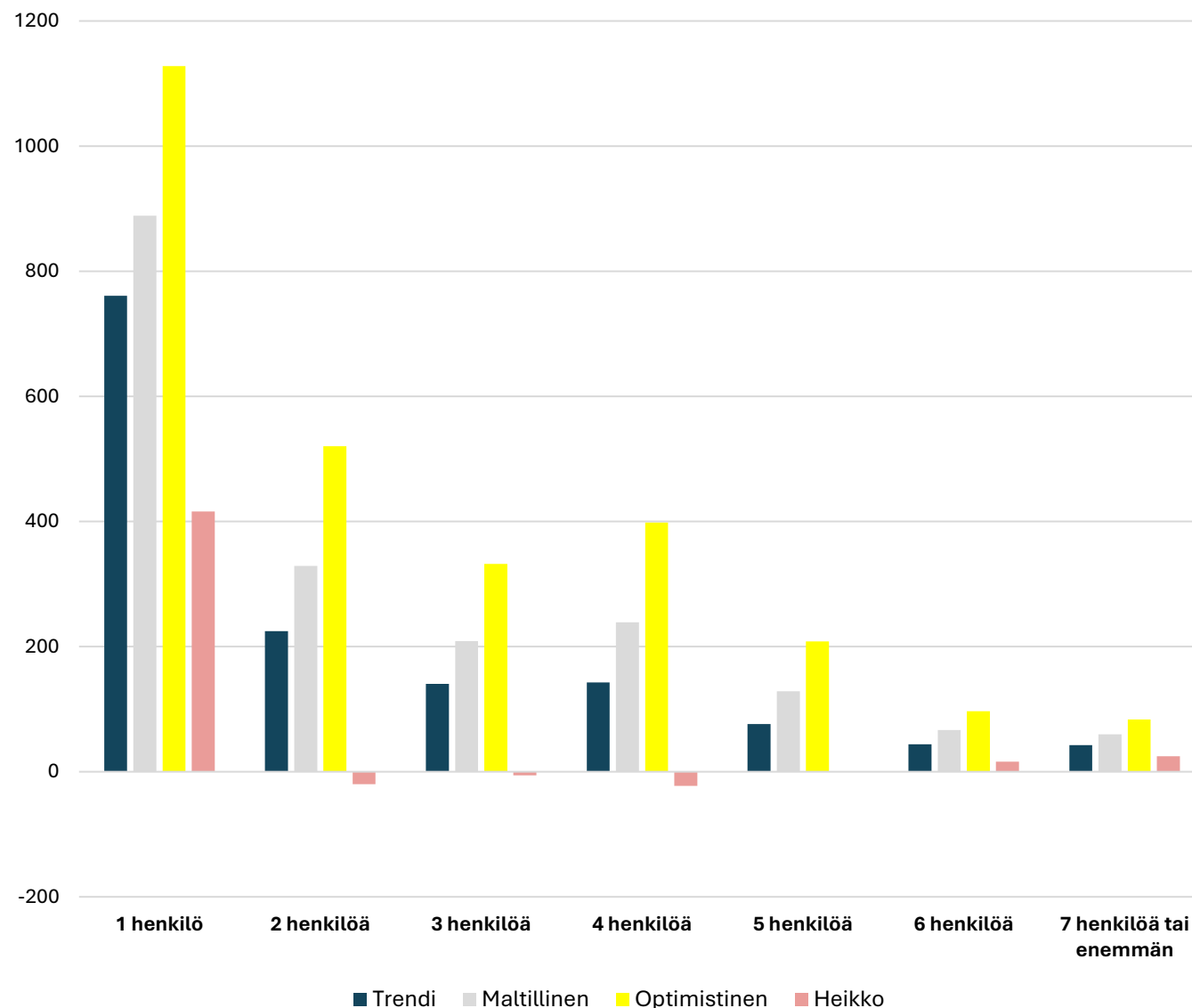

Utveckling av bostadshushållens struktur

I figuren beskrivs den förväntade utvecklingen av bostadshushållens storleksstruktur under åren 2025-2040.

- **Modellen antar att befolkning i motsvarande ålder även i framtiden fördelar sig i bostadshushåll av samma storlek som i dag.** Modellen innehåller alltså inte ett antagande om t.ex. ökat ensamboende.
- **I alla scenarier ökar antalet ensamboende betydligt.** Ökningen bygger särskilt på den mycket kraftigt växande befolkningen över 84 år, vilket gör att antalet ensamboende ökar även i scenariot med försvagad utveckling.
 - Skillnaderna i utvecklingen förklaras återigen scenariovis särskilt av de betydande skillnaderna i utvecklingen av de yngre arbetsföra grupperna.
- **Antalet bostadshushåll med två eller fler personer minskar i scenariot med försvagad utveckling på grund av den svaga befolkningsutvecklingen.** I övriga scenarier ökar även antalet av dessa bostadshushåll, och skillnaderna återspeglar direkt skillnaderna i den arbetsföra befolkningens tillväxt mellan scenarierna.
- **Till utvecklingen av bostadshushållens storleksstruktur hör dock osäkerhetsfaktorer,** eftersom ensamboendet till exempel har ökat trendmässigt under 2010- och 2020-talet. Om denna trend fortsätter viktas tillväxten klart starkare mot ensamboende och antalet bostadshushåll ökar överlag snabbare.

Bostadshushållens utveckling enligt hushållens storlek 2025-2040

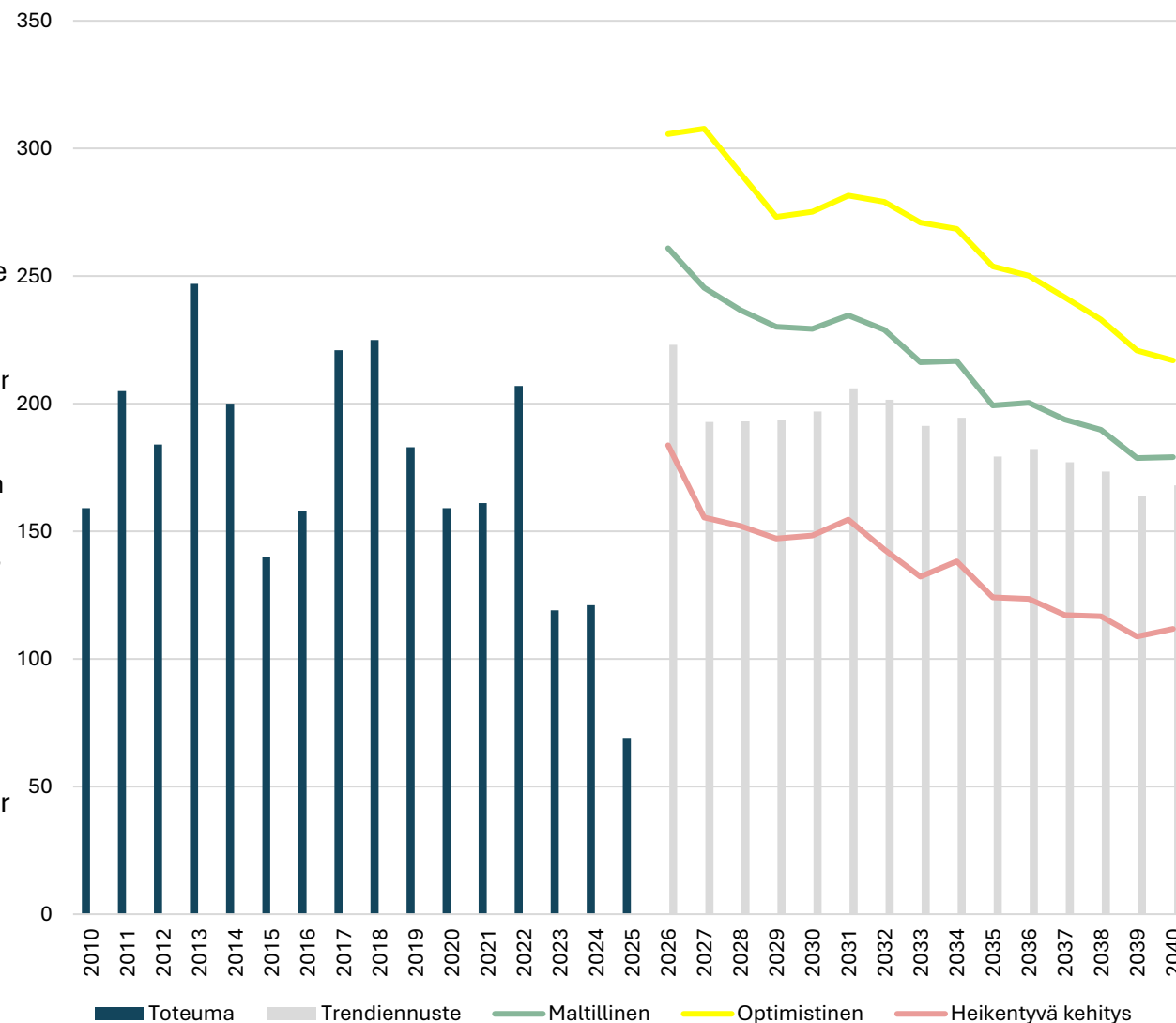

Modellering av behovet av bostadsproduktion

I figuren beskrivs det kalkylmässiga behovet av bostadsproduktion i förhållande till utfallet under åren 2010-2040 i olika scenarier.

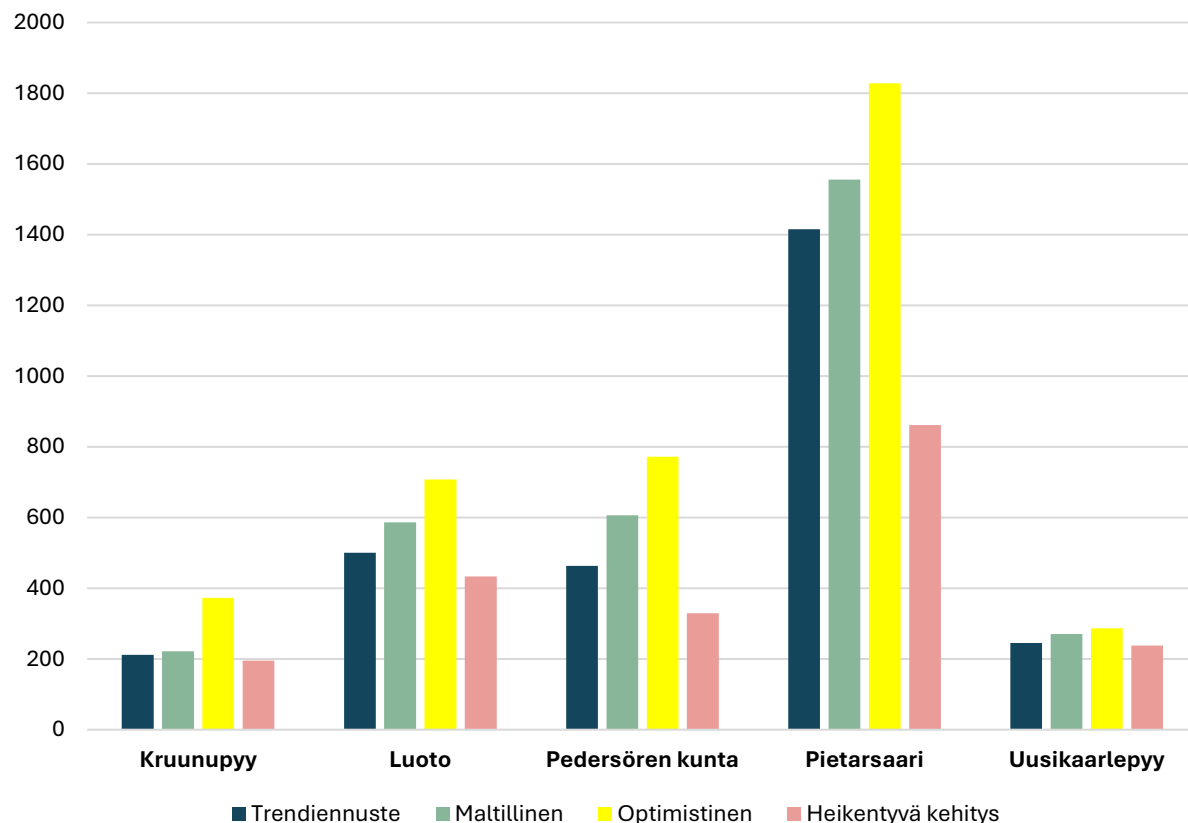
- Modelleringen baseras på den förutsedda utvecklingen av bostadshushållen.
Genom bostadshushållens utveckling har behovet av ny produktion beräknats, med beaktande av skillnader per kommun, per hustyp och gällande bostadshushållens storleksstruktur.
 - I modellen har man också lagt till ett antagande om avgången i bostadsbeståndet och den bostadsproduktion som detta kräver. Antagandet är en avgång på cirka 0,4 procent årligen från bostadsbeståndet (varierar per kommun). Värdet har beräknats utifrån utfallet.
 - Modellen beaktar dock inte en eventuell intern "matchningsproblematik" inom kommunerna.
 - Modellen beaktar inte det nuvarande beståndet som inte är permanent bebott, vilket i verkligheten kan minska bostadsproduktionen något.
- I alla scenarier behöver regionen ny bostadsproduktion** utöver den produktion som ersätter avgången.
 - I trendprognosen är produktionsbehovet cirka 190 bostäder/år
 - I det måttfulla scenariot är produktionsbehovet cirka 215 bostäder/år
 - I det optimistiska scenariot är produktionsbehovet cirka 265 bostäder/år
 - I scenariot med försvagad utveckling är behovet cirka 140 bostäder/år
 - Beroende på scenario är andelen nyproduktion cirka 55 – 75 %; andelen avgång är mest framträdande i scenariot med försvagad utveckling.
- I alla tillväxtscenarier är det årliga produktionsbehovet större än utfallet under åren 2010-2025** (172 bostäder per år) . I prognosen är behovet av nyproduktion betydande redan för år 2026 på grund av redan kända investeringar och behov. **Skillnaderna på regional nivå är stora**, se nästa bild för närmare detaljer.

Beräknat bostadsbehov per år 2010-2040
(innehåller bortfall)

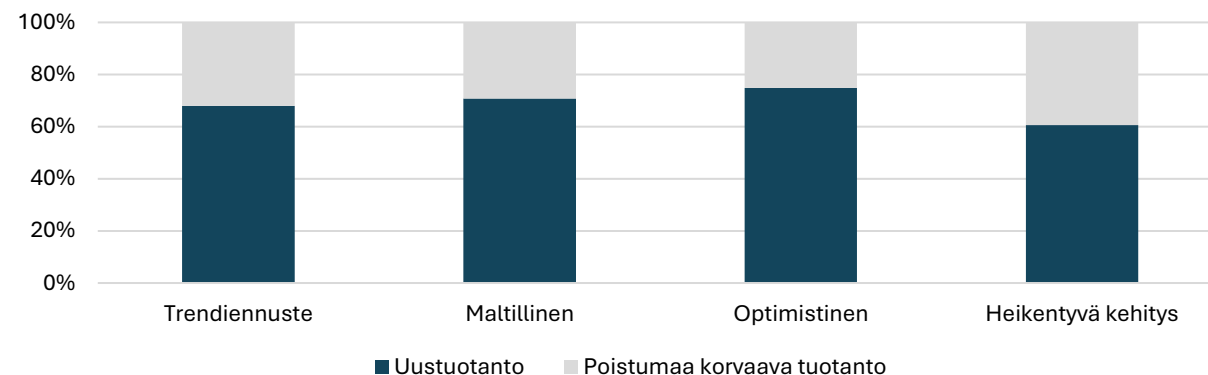

Det kalkylmässiga behovet av bostadsproduktion mer detaljerat

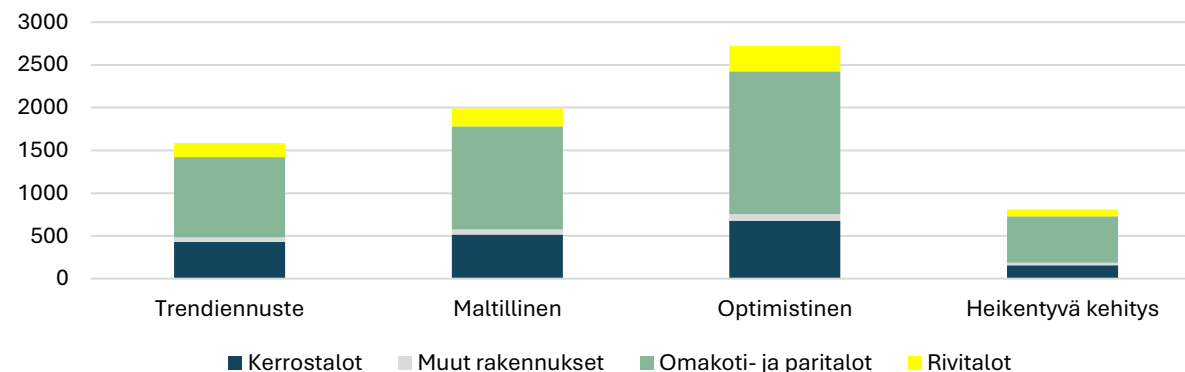
Beräknat bostadsbehov enligt kommun
2025-2040*

Nyproduktionens och bortfallets fördelning 2025-2040

Beräknat nyproduktionsbehov (innehåller ej bortfall) enligt hustyp*
2025-2040

JAKOBSTADSREGIONEN
PIETARSAAREN SEUTU

*Obs! Värdena är kalkylmässiga; även bostadspolitiken och den faktiska produktionen styr befolkningstillväxten och befolkningen”anpassar sig” delvis till utbudet. Produktionen kan alltså åtminstone i viss mån avvika från det kalkylmässiga behovet.

JAKOBSTADSREGIONEN

PIETARSAAREN SEUTU

www.jakobstadsregionen.fi | www.pietarsaareenseutu.fi
www.jakobstadregion.fi

#världensbästaplatz #maailmanparaspaikka #thebestplaceintheworld
#jakobstadsregionen #pietarsaareenseutu #jakobstadregion
Prenumerera på vårt nyhetsbrev | Tilaa uutiskirje

UtvecklingsbolagetConcordia

jakobstadpietarsaariregion

Jakobstadsregionen
Pietarsaaren seutu - Concordia

BILAGA: Definitioner

Områdesavgränsning och valda jämförelseregioner

Jakobstadsregionen avser här ekonomiska regionen, det vill säga fem österbottniska kommuner: Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad och Nykarleby. Jämförelseregionerna (Vasa, Karleby, Kemi-Torneå, Raumo, Övre Savolax) har valts med för granskningen utifrån deras storleksklass, läge samt likheten i näringsstruktur.

Företagsbestånd och arbetsställen

Jakobstadsregionens företag kan granskas på tre olika sätt beroende på källa och definition:

- **Företagsbestånd: Jakobstadsregionen har enligt Statistikcentralens statistik över nystartade och nedlagda företag 4 290 företag (2025).** Statistiken baseras på företagsuppgifterna i Statistikcentralens företagsregister och Skatteförvaltningens kunddatabas samt Statistikcentralens företagsregister och beskriver tvärsnittsdata om verksamma företag vid en viss tidpunkt. Antalet företag påverkas av förändringar i ackumuleringen av uppgifter om företagets start och nedläggning. Omfattar företag som är: mervärdesskattskyldiga för affärsverksamhet eller överlåtelse av nyttjanderätt till fastighet, **eller** registrerade arbetsgivare.
- **Arbetsställen: Jakobstadsregionen har enligt Statistikcentralens regionala statistik över företagsverksamhet (kommunvis arbetsställestatistik) 6 454 arbetsställen (2024).** Omfattar alla arbetsställen som varit verksamma i Jakobstadsregionen under statistikåret, inklusive: hjälparbetsställen (lager, förvaltning, transport), yrkesutövare med enkel bokföring, företag som har omsättning, andra intäkter, balans, personal eller investeringar. Ett företag kan ingå som flera arbetsställen om det har verksamhet på flera platser.
- **Alla registrerade företag: Jakobstadsregionen har enligt PRS uppgifter ca 10 000 företag.** Detta omfattar alla företag som är registrerade i Jakobstadsregionen oavsett om de har haft verksamhet eller omsättning under granskningsåret, om de hör till momsregistret eller handelsregistret. Detta är det bredaste talet och inkluderar även så kallade passiva bolag.

BILAGA: Definitioner

- **Naturlig befolkningsökning** = skillnaden mellan födda och döda.
- **Nettoflyttning mellan kommuner** = skillnaden mellan in- och utflyttning mellan kommuner.
- **Nettoinvandring** = skillnaden mellan in- och utvandring.
- **Talare av inhemska språk** = personen talar finska, svenska eller samiska som modersmål (uppgiften registrerad i befolkningsregistret).
- **Personer med främmande språk** = personen talar ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska, vilket har registrerats i befolkningsregistret.
- **Huvudsaklig verksamhet** = beskriver arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen delas utifrån den huvudsakliga verksamheten in i personer som tillhör arbetskraften och personer utanför arbetskraften. Dessa grupper kan vidare delas in i undergrupper.
- **Inkomstklass** = befolkningen delas enligt de statsskattepliktiga inkomsterna in i tre olika inkomstklasser; låg-, medel- och höginkomsttagare
- **Arbetsplatssjälvförsörjning** = uttrycker förhållandet mellan antalet personer som arbetar inom området och den sysselsatta arbetskraft som bor inom området. Om arbetsplatssjälvförsörjningen är under 100 %, är området delvis beroende av arbetskraft från övriga landet.
- **Pensioneringstryck** = beskriver andelen sysselsatta som är på väg att gå i pensionsålder (över 64 år).
- **Pendling** = Med pendling avses arbete utanför det egna bostadsområdet.
- **Företagsetablering** = skillnaden mellan startade och nedlagda företag.
- **Utbildningsnivåmätare** = uttrycker utbildningsnivån hos befolkningen som fyllt 20 år, mätt genom att beräkna den genomsnittliga längden per person för den högsta utbildning som avlagts efter grundnivån.
- **Försörjningskvoter** = den demografiska försörjningskvoten beskriver antalet personer i icke-arbetsför ålder per hundra personer i arbetsför ålder. Äldreförsörjningskvoten beskriver antalet personer över 64 år per hundra personer i arbetsför ålder. Den ekonomiska försörjningskvoten beskriver antalet icke-sysselsatta i förhållande till hundra sysselsatta. I försörjningskvoterna är ett lägre värde starkare än ett högt värde.

BILAGA: Definitioner

- **Arbetsplatser.** Det totala antalet anställningar som erbjuds av de verksamhetsställen som finns i området (Statistikcentralen, sysselsättningsstatistik). Områdesbaserad uppgift – baseras på arbetsplatsens läge, inte på arbetsgivarföretagets hemkommun.
- **Personal** Verksamhetsställets personalantal i området och branschen under statistikåret. Personalen omfattar löntagare samt företagare. Den avlönade personalen har omvandlats till helårssysselsatta (åv=årsverke) så att till exempel en deltidsanställd motsvarar en halv person och två halvårsanställda motsvarar en helårssysselsatt. Källa: Statistikcentralen, kommunvis verksamhetsställestatistik.
- **Verksamhetsställets omsättning** Omsättningen för ett verksamhetsställe som finns i Jakobstadsregionen. Omfattar försäljningsintäkterna från den egentliga verksamheten, från vilka beviljade rabatter samt mervärdesskatt och andra skatter som direkt baseras på försäljningsvolymen har dragits av. Används i denna analys i huvudsak. Källa: Statistikcentralen, kommunvis verksamhetsställestatistik.
- **Produktivitet** I denna analys avses med produktivitet helt enkelt den omsättning som en bransch eller ett branschkluster genererar i förhållande till personalantalet. Måttet visar hur mycket produktion, mätt i euro, en person i genomsnitt producerar per år. Omsättning/person varierar kraftigt beroende på branschens karaktär: inom partihandeln eller i industri som förädlar råvaror är siffran vanligtvis hög, eftersom omsättningen innehåller mycket inköpta insatser. Inom arbetskraftsintensiva branscher – såsom omsorgstjänster eller byggande – är siffran lägre, även om arbetets kvalitet eller värde skulle vara högt. En hög omsättning per person berättar alltså inte ensam om branschens lönsamhet eller samhällliga betydelse.
- **Förädlingsvärde** (brutto) avser det värde som en enhet som deltar i produktionen skapar. Det beräknas inom marknadsproduktionen genom att från enhetens produktion dra av de insatsprodukter (varor och tjänster) som använts i produktionen och inom icke-marknadsproduktion genom att summera löntagarnas ersättningar, förbrukningen av fast kapital och eventuella skatter på produktion och import.

BILAGA: Branschkluster (TOL 2008)

Livsmedel
10 Livsmedelsframställning
11 Dryckesframställning
12 Tobaksvarutillverkning
Papper och massa
16 Tillverkning av virke samt trä- och korkvaror (utom möbler); tillverkning av varor av halm och flättningsmaterial
17 Tillverkning av papper, pappers- och kartongvaror
Mineralprodukter
23 Tillverkning av andra icke-metalliska mineralprodukter
Metall
24 Metallförädling
25 Tillverkning av metallvaror (utom maskiner och apparater)
28 Tillverkning av övriga maskiner och apparater
Plast, kompositer
22 Tillverkning av gummi- och plastvaror
Båtar
30 Tillverkning av andra transportmedel
Övrig industri
13 Textiltillverkning
14 Tillverkning av kläder
15 Tillverkning av läder och lädervaror
18 Tryckning och reproduktion av inspelningar
19 Tillverkning av koks och raffinerade petroleumprodukter
20 Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
21 Tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel
26 Tillverkning av datorer samt elektronikvaror och optiska produkter
27 Tillverkning av elapparatur
29 Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar
31 Tillverkning av möbler
32 Annan tillverkning
33 Reparation, underhåll och installation av maskiner och apparater

Tjänster (inkl. stödtjänster)
45 Handel med samt reparation av motorfordon och motorcyklar (parti- och detaljhandel)
46 Partihandel (utom handel med motorfordon och motorcyklar)
47 Detaljhandel (utom handel med motorfordon och motorcyklar)
55 Logi
56 Restaurangverksamhet
68 Fastighetsverksamhet
69 Juridiska tjänster och redovisningstjänster
70 Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag
71 Arkitekt- och ingenjörstjänster; teknisk provning och analys
72 Vetenskaplig forskning och utveckling
73 Reklamverksamhet och marknadsundersökning
74 Övriga specialiserade tjänster till näringslivet
75 Veterinärverksamhet
77 Uthyrning och leasing
78 Arbetsförmedling och rekrytering
79 Resebyrå- och researrangörsverksamhet; bokningstjänster
80 Säkerhets-, bevaknings- och detektivtjänster
81 Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor
82 Administrations- och stödtjänster till näringslivet
86 Hälso- och sjukvård
87 Vård och omsorg med boende
88 Öppna sociala insatser
90 Kultur- och nöjesverksamhet
91 Verksamhet vid bibliotek, arkiv, museer och andra kulturinstitutioner
92 Spel- och vadhållningstjänster
93 Sport-, fritids- och nöjesverksamhet
94 Intresseorganisationers verksamhet
95 Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar
96 Andra personliga tjänster

Byggverksamhet
41 Byggnadsverksamhet
42 Anläggningsarbeten
43 Specialiserad byggverksamhet
Logistik
49 Landtransport och transport i rörsystem
50 Sjötransport
51 Lufttransport
52 Magasinering och stödtjänster till transport
53 Post- och kurirverksamhet
Information och kommunikation
58 Förlagsverksamhet
59 Produktion av film-, video- och tv-program, ljudinspelningar och musikutgivning
60 Radio- och tv-verksamhet
61 Telekommunikation
62 Datorprogrammering, konsulttjänster och tillhörande verksamhet
63 Informationstjänster
Övriga branscher
01 Jordbruk och djuruppfödning, jakt och service i anslutning härtil
02 Skogsbruk och avverkning
03 Fiske och vattenbruk
05 Kolutvinning
06 Utvinning av råpetroleum och naturgas
07 Utvinning av metallmalmer
08 Annan utvinning av mineral
09 Service till utvinning
35 Försörjning av el, gas, värme och kyla
36 Vattenupptagning, rening och distribution
37 Avloppsrening
38 Avfallshantering; återvinning av material
39 Sanering av mark och vatten samt andra tjänster för miljövård
64 Finansiella tjänster (utom försäkring och pensionsfondsverksamhet)
65 Försäkring, återförsäkring och pensionsfondsverksamhet (utom obligatorisk socialförsäkring)
66 Stödtjänster till finansiella tjänster och försäkring
84 Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
85 Utbildning
97 Förvärvsarbete i hushåll som arbetsgivare för hushållspersonal
98 Hushållens icke differentierade produktion av varor och tjänster för eget bruk
99 Verksamhet vid internationella organisationer och institutioner